

ФАРМОН ИМЗО ШУД. САБУКӢ ТО СОЛИ 2029

с. 3

РАИСИ НАВИ КОМИССИЯИ ИНТИХОБОТ КИСТ?

с. 2

АБАРМАРДЕ АЗ ТАБОРИ ФАРҲАНГУ ХИРАД

с. 8

ТОЧИКИСТОН

№ 43 (1707), 28.10.26 *Рӯзнома зиёда, «Тоҷикистон» яктоест!*

СИННИ НАФАҚА БОЛО МЕРАВАД?

Пешниҳоди БОР ва нигарониҳои мардум

ДАР ИН ШУМОРА:

РОҒУН

Мақомот ҳодисаи
нохушро шарҳ доданд

с.3

ПРЕЗИДЕНТ

Ду назар ба як китоб

с.11

ШАҲРИТУС

Орзуи 25-сола амалӣ
мешавад

с.6

36 ҲАЗОР ИНШООТ ВА 4 МЛН ҶОЙИ КОР

Саҳми бахши хусусӣ
дар иқтисодиёти
Тоҷикистон

с.10

5 САМТИ КАЛИДӢ

Ҳамкории Тоҷикистону
Қазоқистон дар кадом
сатҳ аст?

с.7

ИСТАРАВШАН

Эҳёи дарвозаи таърихӣ

с.6

КАНЗИ ШИФО

Кӯдаконро чӣ аз
маъюбӣ эмин нигоҳ
медорад?

с.12

ВАРЗИШ

Аввалин шикасти
«Уқоби тоҷик»

с.15

PRESSA
.TJ

Хабарҳои Тоҷикистон ва ҷаҳон

 pressa.tj

ҲАЙАТИ МУШОВАРА

Шариф ҲАМДАМПУР,
Сармухаррир,
раиси хайати мушовара

Матлубахон САТТОРИЁН,
Вазири фарҳанги Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Шерали КАБИР,
Вазири саноат ва
технологияҳои нави
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қобилҷон ХУШВАХТЗОДА,
президенти АМИТ, академик

Мучибахон ЧАВҲАРИ,
раиси Кумитаи оид ба
масъалаҳои иҷтимоӣ, оила ва
хифзи саломатии Маҷлиси
намоёндагони Маҷлиси Олии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дилбар ОДИЛЗОДА,
муовини раиси шаҳри
Душанбе

Заробиддин ҚОСИМӢ,
Сардори ҳадамоти матбуоти
Президенти Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Саидмукаррам АБДУЛҚОДИРЗОДА,
Раиси Шурои уламои
Тоҷикистон

Носирҷон САЛИМӢ,
академик

Гулсифат ШАХИДӢ,
нависанда

Рафозл НЕКТАЛОВ,
Сармухарири рӯзномаи The
Bukharian Times

Иноят ИНОЯТОВ,
хуқуқшинос

Одил НОЗИР,
мухаррир

Усмон РАҲИМЗОДА,
мухарири сомонаи pressa.tj

Фирдавс САТТОРОВ,
саҳифабанд

Ҳафтанома дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №0054/РЗ сабти ном шудааст. Дар ҳафтанома матолибе низ ба нашр мерасанд, ки ба мавқеи идора мувофиқ нестанд. Барои дар дигар нашрияҳо чоп намудани матолиб ва иқтибосҳо аз «Тоҷикистон» зикри манбаъ ҳатмист. Ҳуқуқи муаллифии ҳамаи матолиби шумора ба идораи ҳафтаномаи «Тоҷикистон» тааллуқ доранд ва тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва байналмилалӣ ҳифз карда мешаванд. Ҳафтанома аксҳо ва маводҳои қолибро аз шабакаи Интернет мавриди истифода қарор медиҳад. Ҳафтанома масъулияти маводҳои интиқодӣ ва хусусияти таблиғоти ба дӯш надорад. Инчунин, ба мазмун ва санаду рақамҳои маводи чопшуда муаллифони ҷавобгаранд.

ТЕЛЕФОНИ ИДОРА:
221-00-84,
227-19-95
tojikiston@pressa.tj

ШУЪБАИ ЭЛОН ВА РЕКЛАМА
ш. Душанбе, хиёбони
С. Шерозӣ 16
238-78-78, 44 640-99-88,
238-61-61
ads@rg.tj

ОБУНА ВА ФУРӯШИ
РӯЗНОМАҲО
918-66-82-64,
221-41-11

ТЕЪДОДИ НАШР:
33 000 нусха.

СЕ РӯЗ ИСТИРОҲАТИ ПАЙИҲАМ

Ба муносибати Рӯзи Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон сокинони кишвар се рӯз пайиҳам - 6, 7 ва 8 ноябр истироҳат мекунанд.

Дар ин бора ба Pressa.tj аз Федератсияи иттифокҳои касбаи мустақили Тоҷикистон хабар доданд.

Ҳамчунин, ба ин муносибат донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии кишвар низ як рӯз истироҳат мекунанд. Рӯзи

6 ноябр барои донишҷӯён дарс баргузор намешавад.

Хонандагони мактабҳои кишвар низ дар ин рӯзҳо, бинобар дар таътили тирамоҳӣ қарор доштан, истироҳат мекунанд. Бояд гуфт, ки тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рӯзҳои ид», Рӯзи Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ҳамасола 6 ноябр таҷлил мешавад, рӯзи ғайрикорӣ ва истироҳатӣ муқаррар шудааст.

104 ҚОНУНШИКАНИИ ВОБАСТА БА ЗАМИН ДАР ЛЕВАКАНТ

Дар шаҳри Леваканти вилояти Хатлон тайи 9 моҳи соли ҷорӣ 104 қонуншикани марбут ба замин ошкор шуд.

Дар ин бора Зайнулло Саидзода, раиси Кумитаи идораи замин дар шаҳри Леваканти ба Pressa.tj иттилоъ дод. Ӯ гуфт, ки дар ин давра ҳаҷми умумии ҷаримаҳо барои ин қонуншиканиҳо наздики 47 ҳазор сомониро ташкил дод.

Ба гуфтаи ӯ, қонуншиканиҳо дар майдони беш аз 8 гектар замин сабт гардида, пурра бартараф карда шуданд.

«Вале вобаста ба забти замин, истифодаи ғайримасъаднок ва беҳуҷҷати он ба про-

кура тура 9 мавод пешниҳод гардид», - афзуд ӯ.

Бо вучуди андешидани ҷораҳои гуногун, заминфурӯшӣ ва бунёди худсаронаи манзил дар Тоҷикистон ҳамоно ҳамчун мушкили ҷиддӣ боқӣ мемонад. Дар гузашта мақомот аз боздошти даҳҳо нафар сокинон, раисони ҷамоатҳо ва бархе роҳбарони идораҳои замин хабар дода буданд. Аммо, тавре ба назар мерасад, қонуншиканиҳои марбут ба замин ҳанӯз идорадоранд.

Ба иттилои расмӣ, дар соли 2025 дар кишвар тақрибан 13 ҳазору 500 ҳолати риоя накардани талаботи қонунгузори замин сабт шудааст.

ДАР ТОҶИКИСТОН БОРКАШОНӢ ЗИЁД ШУД

Дар моҳҳои январ - сентябри соли ҷорӣ дар Тоҷикистон бо ҳамаи намуҳоҳои нақлиёт 132 миллиону 899 ҳазор тонна бор интиқол дода шуда, нисбат ба ҳамаи давраи соли гузашта 15,6 фоиз зиёд мебошад.

Ба иттилои Агентии омили Тоҷикистон, нақлиёти автомобилӣ дар соҳтори боркашонӣ мавқеи асосӣ дорад. Тавассути ин намуди нақлиёт 126 миллиону 957,8 ҳазор тонна бор интиқол дода шудааст, ки 95,5 фоизи ҳаҷми умумии боркашониро таш-

кил медиҳад. Тибқи иттилои расмӣ, дар 9 моҳи соли ҷорӣ тавассути нақлиёти роҳи оҳан зиёда аз 5 миллиону 940 ҳазор тонна бор кашонида шудааст.

Зиёд ё кам шудани ҳаҷми боркашонӣ барои иқтисоди Тоҷикистон бетаъсир наменонад, зеро кишвар бо назардошти мавқеи ҷуғрофӣ ва надоштани роҳи мустақим ба баҳр, барои интиқоли молу маҳсулот ба роҳҳои автомобилгард, роҳи оҳан ва долонҳои байналмилалии нақлиётӣ таъя мекунад.

РАИСИ НАВИ КОМИССИЯИ МАРКАЗИИ ИНТИХОБОТ ВА РАӢЙПУРСӢ

Вакилони Маҷлиси намоёндагони Маҷлиси Олии Тоҷикистон рӯзи 28 октябр пешниҳоди Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмонро дар бораи раиси Комиссияи марказии интихобот ва раӢйпурсӣ интихоб намудани Зариф Ализода тасдиқ карданд. Муовини раиси Комиссия ва ҳайати нави он низ интихоб шуданд.

Номзатии Зариф Ализода ду рӯз пеш, 26 октябр аз ҷониби Президенти Тоҷикистон ба Маҷлиси намоёндагон пешниҳод шуда буд. Ҳамзамон Бахтиёр Худоёрзода, ки то ин замон роҳбарии Комиссияи марказии интихобот ва раӢйпурсиро ба уҳда дошт, бинобар ба охир расидани муҳлати ваколат аз вазифа бозхонд гардид.

Инчунин, дар ҷаласаи Маҷлиси намоёндагон инчунин Чамшед Саидзода муовини раиси КМИР интихоб шуд. Дилафрӯз Назарализода, Адҳам Маъмурзода, Зайнура Рачабзода, Наврӯз Самадзода ва Махфират Хидирзода ҳамчун аъзои комиссия тасдиқ гардиданд. Пеш аз ин Абдучаббор Қодирзода аз вазифаи муовини раиси КМИР ва Носирҷон Салимӣ, Махфират Хидирзода, Юсуфбек Шодмонбек, Наврӯз Самадзода ва Муистон Азизӣ аз узвияти комиссия барои анҷоми муҳлати ваколат бозхонд шуда буданд. Баъзе аз аъзои пешина, аз ҷумла Махфират Хидирзода ва Наврӯз Самадзода, дубора ба ҳайати нави комиссия пешниҳод ва интихоб шуданд.

(Давомаш дар саҳ. 3)

PRESSA
.TJ

**БОҲАБАР
АЗ ГАПИ
ҶАҲОН БОШ!**

ФАРМОН ИМЗО ШУД

Санчиши соҳибкорон то соли 2029 маҳдуд мешавад

«**ПРЕЗИДЕНТИ ТОҶИКИСТОН ЭМОМАЛӢ РАҲМОН РӮЗИ 28 ОКТЯБР ФАРМОНРО ДАР БОРАИ ТАМДИДИ МОРАТОРИЙ БА САНЧИШИ ФАӢОЛИЯТИ СУБЪЕКТҲОИ СОҲИБКОРИИ ХУРДУ МИӢНА ТО 1 ЯНВАРИ СОЛИ 2029 ИМЗО КАРД. БАР АСОСИ ИН САНАД, ТО АНҶОМИ МУҲЛАТИ МОРАТОРИЙ МАҚОМОТИ ДАВЛАТӢ, БА ИСТИСНОИ МАҚОМОТИ АНДОЗ, ҲАҚ НАДОРАНД ФАӢОЛИЯТИ ЧУНИН СОҲИБКОРОНРО САНЧАНД, БА ҶУЗ ҲОЛАТҲОИ МАХСУСИ ПЕШБИНИШУДА ДАР ҚОНУН.**

ТАМДИДИ МАРАТОРИЙ

Мораторийи феълӣ аз 10 январӣ соли 2025 амал мекард ва муҳлати он бояд 1 январӣ соли 2027 ба анҷом мерасид. Бо фармони нав ин маҳдудият ду соли дигар тамдид гардид.

Эмомалӣ Раҳмон ханӯз 14 октябр, зимни мулоқот бо соҳибкорону сармоягузoron ба муносибати Рӯзи соҳибкор, аз нияти тамдидаи мораторий хабар дода буд. Он вақт таъкид шуд, ки ҳадаф аз ин иқдом коҳиш додани даҳолати беасос ба фаъолияти соҳибкорон ва фароҳам овардани шароити мусоидтар барои рушди бахши хусусӣ мебошад.

Дар тавзеҳи фармон омадааст, ки мораторий ба хоҳири дастгирии давлатии соҳибкорӣ, таҳкими иқтисодии саноатӣ ва содиротӣ, аз байн бурдани санҷишҳои беасосу такрорӣ ва бехтар кардани фазои сармоягузорӣ қорӣ мешавад.

Ҳукумат муваззаф шудааст, ки дар муҳлати як моҳ санадҳои зарурии меъерии ҳуқуқиро ба-

рои иҷроии фармон пешниҳод намояд.

ИСТИСНОҲО ВУҶУД ДОРАНД

Бо вучуди мораторий, дар баъзе ҳолатҳо санҷиш имконпазир хоҳад буд. Аз ҷумла, агар соҳибкор фаъолияти худро қатъ кунад ва санҷиши пурра зарур гардад, бо супориши Ҳукумати Тоҷикистон ё дар сурати оғоз шудани парвандаи ҷиноятӣ.

Чунин санҷишҳо бояд бо риояи тартиби муқарраргардида ва бо иҷозати Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санҷишӣ анҷом дода шаванд.

Агар мақоме берун аз ин ҳолатҳо соҳибкорро санҷад, соҳибкор метавонад ба мақомоти дахлдор, аз ҷумла Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ муроҷиат кунад.

Дар солҳои 2008-2026 Тоҷикистон чанд маротиба ба санҷиши фаъолияти соҳибкорон мораторий қорӣ кардааст. Тибқи арзёбиҳои расмӣ, чунин маҳ-

дудиятҳо ба коҳиши санҷишҳои такрорӣ, бехтар шудани фазои соҳибкорӣ ва рушди бахши истеҳсолӣ мусоидат кардаанд.

ЗИӢДА АЗ 401 ҲАЗОР СУБЪЕКТИ ФАӢОЛ

Теъдоди субъёкҳои хоҷагидорӣ фаъол дар Тоҷикистон низ рӯ ба афзоиш дорад. То 1 октябри соли 2026 дар кишвар зиёда аз 401,1 ҳазор субъёкҳои хоҷагидорӣ фаъол ба қайд гирифта шудааст. Аз онҳо 42,5 ҳазор шахсонӣ ҳуқуқӣ ва 358,6 ҳазор соҳибкоронӣ инфиродӣ мебошанд. Дар муқоиса бо ҳа-

мин давраи соли гузашта шумораи онҳо 18,2 ҳазор ё 4,8 фоиз зиёд шудааст.

Соҳибкоронӣ инфиродӣ 89,4 фоизи тамоми субъёкҳои фаъолро ташкил медиҳанд. Аз ин шумора беш аз нисф - 183,6 ҳазор хоҷагӣҳои деҳқонӣ мебошанд.

Бо тамдидаи мораторий ҳукумат умед дорад, ки соҳибкоронӣ хурду миёна дар ду соли оянда бо даҳолати камтари мақомоти санҷишӣ фаъолият карда, имкони бештар барои тавсеаи истеҳсолот, таъсиси қойҳои қор ва қалби сармоя пайдо мекунад.

(Идома аз саҳ. 2)

ЗАРИФ АЛИЗОДА КИСТ?

Зариф Ализода аз ҳуқуқшиносони собиқадоори Тоҷикистон буда, 5 майи соли 1962 дар ноҳияи Колхозобод, ҳоло ноҳияи Ҷалолиддини Балхӣ, ба дунё омадааст. Соли 1984 факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи давлатии Тоҷикистонро хатм кардааст. Номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ мебошад.

Фаъолияти меҳнатии худро соли 1984 ҳамчун ассистенти кафедраи назария ва таърихи давлат ва ҳуқуқи донишгоҳ оғоз кардааст. Солҳои 1986-1990 дар Пажӯҳишгоҳи давлат ва ҳуқуқи Академияи илмҳои Иттиҳоди Шӯравӣ дар Маскав қоромӯзӣ ва таҳсил кардааст.

Баъди бозгашт ба Тоҷикистон Ализода дар Кумитаи Шӯрои Олии ҷумҳурӣ оид ба қонунгузорӣ, тартиботи ҳуқуқӣ ва ҳуқуқи инсон фаъолият карда, солҳои 1993-1995 раиси Кумитаи назорати конституцсионии Тоҷикистон буд. Сипас то соли 2000 вазифаи муовини раиси Суди конституцсиониро ба уҳда дошт.

Яке аз марҳилаҳои муҳими фаъолияти ӯ ба раванди сулҳи тоҷикон рост меояд. Зариф Ализода солҳои 1997-2000 узви Комиссияи оштии миллӣ буд. Ин комиссия баъди имзои Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ барои иҷроии муқаррароти созиш ва мусоидат ба раванди оштии миллӣ фаъолият мекард.

Солҳои 2000-2001 Ализода вакили Маҷлиси намоёндогон буд. Баъдан вазифаи сардори Раёсати хизмати давлатии назди Президенти Тоҷикистонро иҷро кард ва солҳои 2003-2006 раиси Суди конституцсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон буд.

Солҳои 2006-2009 ба ҳайси мушовири давлатии Президенти Тоҷикистон оид ба сиёсати ҳуқуқӣ ва намоёндаи Президент дар ҳар ду палатаи парламент фаъолият дошт.

Соли 2009 нахустин Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон - Омбудсмени Тоҷикистон таъйин гардид. Ализода ду давра, то соли 2019, ин вазифаро иҷро кард.

Пас аз анҷоми фаъолияти Омбудсмени Зариф Ализода ба Дастгоҳи иҷроияи Президент баргашта, то моҳи октябри соли 2026 масъалаҳои ҳуқуқиро ба ҳайси ёрдамчиӣ Президент ҳамоҳанг мекард.

Ақнун ӯ роҳбарии ниҳодеро ба уҳда гирифт, ки масъули ташкил ва баргузориҳои интихоботҳо ва раъйпурсиҳо дар Тоҷикистон мебошад. Тағйироти роҳбарияти КМИР дар ҳоле сурат мегирад, ки интихоботи навбатии президентӣ тибқи давраи муқаррарии интихоботӣ соли 2027 дар назар аст.

ДАР «РОҒУН» ЧӢ ВОҚЕА РӢӢ ДОД?

«**ҲАДАМОТИ НАЗОРАТИ ДАВЛАТИИ БЕХАТАРИИ ҚОРҲО ДАР САНОАТ ВА СОҲАИ ҚӢҲКОРИИ ТОҶИКИСТОН САБАБИ ҲОДИСАИ РӢҲДОДАРО ДАР ЯКЕ АЗ НАҚБҲОИ СОХТМОНИ НБО «РОҒУН» ШАРҲ ДОД. БА ИТТИЛОИ ИН НИҲОД, ҲОДИСА БАР АСАРИ КАНДА ШУДАНИ ЯКЕ АЗ ҲАВЗҲОИ ҶАМӢОВАРИИ ОБИ ТЕХНИҚӢ РӢҲ ДОДА, КАСЕ ОСЕБИ ҶИСМОНӢ НАБАРДОШТААСТ.**

Ҳодиса рӯзи 21 октябр, таҳминан соати 16:15, дар нақби сохтмони қабати қорум, шоҳаи «Б»-и нерӯгоҳ, хангоми анҷоми қорҳои сементрезӣ рӯҳ додааст.

Тибқи шарҳи расмӣ, дар қисмати баромадгоҳи нақб, дар минтақаи бермаҳои №32 ва 33, қормандони ширкати зерпудратчиӣ «Сино Гидро» ба қорҳои истеҳсолӣ машғул буданд. Дар ҳамин вақт яке аз ҳавзҳои ҷамъоварии оби техникӣ канда шуда, об ба қисми поёнии нақб сарозер гардидааст.

Ҳадамоти назорати давлатии беҳатарии қорҳо меғӯяд, дар ин қисмат ду ҳавзи ҷамъоварии об мавҷуд буд. Дар натиҷаи канда шудани ҳавзи болоӣ, ҳавзи поёнии обкашӣ низ зарар дида, оби ҳар ду ҳавз якбора ба қое қорӣ шудааст,

ки қормандон қорор доштанд.

Ба иттилои ин ниҳод, об ба сару рӯии қормандон рехтааст, аммо онҳо осеби қисмонӣ набардоштаанд. Ба қормандон ёрии аввалияи тиббӣ расонида шуда, баъдан онҳо ба қойи қори худ баргаштаанд.

Барои муайян кардани сабабҳои ҳодиса ва пешгирии аз такрори чунин ҳолатҳо гурӯҳи қорӣ таъсис дода шудааст. Мутахассисон ҳолати техникӣи ҳавзҳои ҷамъоварии об, устувории меҳсунгоҳ ва риояи меъёрҳои беҳатариро дар қойҳои қорҳои истеҳсолӣ мавриди омӯзиш қорор медиҳанд.

Масъалаи беҳатарӣ дар қорхонаҳои саноатӣ ва қӯҳқорӣ солҳои охир аз мавзӯҳои қиддӣ боқӣ мемонад. Дар шаш моҳи аввали соли қорӣ дар ин соҳаҳо 32 ҳодисаи нохуш ба қайд гирифта шуда, дар натиҷа

21 нафар ба ҳалокат расида ва 19 тани дигар маҷрӯҳ шудаанд. Аз миёни қонбохтагон ду нафар шаҳрванди Қин ва як нафар шаҳрванди Эрон будаанд, ки дар сохтмони НБО «Роғун» фаъолият мекарданд.

Тибқи иттилои ҳамин ниҳод, соли гузашта танҳо дар НБО «Роғун» 8 ҳодисаи нохуш ба қайд гирифта шудааст, аммо маълумоти дақиқ дар бораи теъдоди осебдидагон ва қон-

бохтагон нашр нашудааст.

НБО «Роғун» дар дарёи Вахш, тақрибан 110 километр дуртар аз Душанбе, сохта мешавад. Пас аз анҷоми сохтмон иқтисодии умумии он 3780 мегаваттро ташкил хоҳад дод. Дар нерӯгоҳ насби шаш қарҳаи 630-мегаваттӣ пешбинӣ шудааст ва ҳаҷми солони истеҳсоли нерӯи барқ тақрибан 14,4 миллиард қиловатт-соат арзёбӣ мешавад.

Трамп:

ЭРОН МУШАКЕ ДОРАД, КИ МЕТАВОНАД БА АВРУПО БИРАСАД

«**ПРЕЗИДЕНТИ ИМА ДОНАЛД ТРАМП МЕГҶҮЯД, ЭРОН ДОРОИ МУШАКҲОЕ МЕБОШАД, КИ ҚОДИРАНД БА ҚАЛАМРАВИ АВРУПО БИРАСАНД. Ӯ ҲАМЗАМОН АЗ АМАЛИЁТИ НИЗОМИИ ВАШИНГТОН АЛАЙҲИ ТЕҲРОН, МУҲОСИРАИ БАҲРИИ ЭРОН ВА ОТАШБАСИ МУВАҚҚАТӢ СУҲБАТ КАРДА, ИЗҲОР ДОШТ, КИ ИМА НИЯТ ДОРАД НАГУЗОРАД ЭРОН БА СИЛОҶИ ҲАСТАӢ ДАСТ ЁБАД.**

Доналд Трамп ин изҳорро рӯзи 26 октябр зимни гирдиҳамоии ҷонибдорони Ҳизби ҷумҳурихоҳ дар шаҳри Коринти иёлати Миссисипи баён кард.

Қисмати қобили тавачҷуҳи суҳанронии президенти ИМА ба ҷанг бо Эрон ва тавонмандии ин кишвар бахшида шуд. Трамп гуфт, Вашингтон ин ҷангро оғоз накардааст ва масъулияти оғози даргириро бар дӯши Техрон гузошт.

Ба гуфтаи ӯ, Эрон тайи даҳсолаҳо барои рушди зарфи-

ятҳои низомии худ, аз ҷумла истехсоли мушакҳо ва дигар навъҳои силоҳ талош кардааст.

Трамп эронихоро «мардуми хушманд» номида, эътироф кард, ки ин кишвар силоҳҳои пешрафта месозад. Ҳамзамон ӯ иддао кард, ки неруҳои амрикоӣ дар ҷараёни амалиёти низомии Эрон зарари ҷиддӣ расондаанд.

Яке аз изҳороти муҳими Трамп ба барномаи мушакҳои Техрон рабт дошт. Ӯ гуфт, Эрон мушаке дар ихтиёр до-

рад, ки метавонад ба Аврупо бирасад.

Трамп изҳор дошт, ки Вашингтон аз пайдо шудани чунин зарфияти мушакӣ дар ихтиёри Техрон нигарон будааст ва суол гузошт, ки Эрон ин технологияро аз кучо ба даст овардааст?

Маълумоти марказҳои пажӯишии байналмилалӣ нишон медиҳанд, ки бахше аз ин иддао асоси воқеӣ дорад. Маркази таҳқиқоти стратегӣ ва байналмилалӣ ИМА - CSIS мегӯяд, Эрон бузургтарин ва ғуногунтарин захираи мушакиро дар Ховари Миёна дар ихтиёр дорад. Баъзе мушакҳои баллистики ва болдори Эрон тақрибан то 2 ҳазор ва дар мавриди баъзе намунаҳо аз ин бештар масофаро тай карда метавонанд қисматҳои аз Аврупои шарқӣ ва ҷанубу шарқиро тахти пӯшиш қарор диҳанд. Аз ҷумла, мушакҳои «Сиччил» то 2 ҳазор километр ва баъзе мушакҳои болдори дурпарвоз то 2–3 ҳазор километр масофаи парвоз доранд. Коршиносони SIPRI низ соли 2026 гуфта буданд, ки дар шароити муайян технологияҳои мушакҳои Эрон имкони расидан ба ҳадафҳои дуртар дар Аврупоро фароҳам мекунад, ҳарчанд дар чунин масофа масъалаи дақиқӣ ва вазни кулоҳаки ҷангӣ маҳдудият эҷод мекунад.

ПИЗИШКИЁН ДАР МАСКАВ ЧӢ ГУФТ?

«**МАСЪҶУД ПИЗИШКИЁН, РАИСҶУМҲУРИ ЭРОН РӢЗИ 27-УМИ ОКТАБР БО САФАРИ ЯКРӢЗА БА МАСКАВ РАФТ ВА ДАР ҲОШИЯИ ҲАШТУМИН НИШАСТИ САРОНИ МАҶМАИ КИШВАРҲОИ СОДИРКУНАНДАИ ГАЗ БО ВЛАДИМИР ПУТИН, ПРЕЗИДЕНТИ РУСИЯ МУЛОҚОТ КАРД.**

Ҷонибҳо рушди ҳамкориҳои дучониба, тичорат, масоили энергӣ ва таҳаввулоти Ховари Миёнаро баррасӣ карданд.

Дар мулоқот Пизишкиён ба зарурати тавсеаи ҳамкориҳои кишварҳое, ки тахти таҳримҳои ИМА қарор доранд, таъкид карда, маҳдудиятҳои яқҷонибаро монеае барои рушди иқтисоди ва суботи бозорҳои ҷаҳони дониш.

Владимир Путин дар навбати худ аз густариши равобитаи Маскав ва Техрон истикбол карда, ба зарурати коҳиши танишҳо дар Ховари Миёна ишора намудааст. Русия дар ҳафтаҳои охир низ омодагии худро барои мусоидат ба ҳалли низои Эрон ва ИМА баён карда буд. Ба гуфтаи ҷониби Русия, гардиши мол миёни ду кишвар дар ҳашт моҳи аввали соли ҷорӣ 10,4 дарсад афзоиш ёфтааст. Маскав ва Техрон солҳои охир ҳамкорихоро дар бахшҳои энергӣ, нақлиёт, саноат, тичорат ва пардохтҳои молиявӣ густариш додаанд.

Пизишкиён дар мулоқот таъкид кардааст, ки кишварҳои Ховари Миёна метавонанд бидуни вобастагӣ ба қудратҳои хориҷӣ барои ҳалли мушкилоти дохили минтақаи ҳамкорӣ кунанд.

Раисҷумҳури Эрон ҷамҷунин дар ҳаштумин нишасти сарони Маҷмаи кишварҳои содиркунандаи газ суҳанронӣ карда, вазъи ноороми Ховари Миёнаро яке аз хатарҳои барои амнияти энергетикӣ ҷаҳон номидааст. Ӯ ҳамлаҳои ИМА ба Эронро аз омилҳои бесубот шудани бозори энергӣ арзёбӣ карда, аз кишварҳои истехсолкунанда ва содиркунандаи газ хостааст, ҳамкориҳои худро барои таъмини суботи бозорҳои ҷаҳонӣ бештар кунанд.

Пизишкиён гуфтааст, Эрон бо вучуди таҳримҳо ва фишорҳои иқтисодӣ ҳаҷми истехсоли солҳои газҳои худро тақрибан ба 300 миллиард метри мукааб расонда, ҷойгоҳи худро миёни бузургтарин истехсолкунандагони газҳои ҷаҳон хифз кардааст.

ИНТИҚОЛИ СӢЗИШВОРӢ АЗ РУСИЯ БА АМРИКО ШУРӢ ШУДААСТ

«**НАХУСТИН КИШТИИ ҲОМИЛИ СӢЗИШВОРИИ ДИЗЕЛИИ РУСИЯ ПАС АЗ ТАҒЙИРИ МУВАҚҚАТИИ НИЗОМИ ТАҲРИМҲОИ ИМА БА СӢИИ НӢ-ЙОРК ҲАРАКАТ КАРДААСТ.**

Ин кишти тақрибан 36 ҳазор тонна дизелро аз бандари Приморски Русия ба Иёлотҳои Муттаҳида мебарад ва тибқи маълумоти пайгирии ҳаракати киштиҳо бояд 7-уми ноябр ба соҳилҳои Амрико бирасад. Нашриҳои таҳқиқоти «Важные истории» хабар додааст, ки нафтқаши Agioi Fanendes шаби 22 ба 23-юми октябр бандари Приморск дар соҳили баҳри Балтикро тарк кардааст. Кишти зерӣ парчами Малта ҳаракат мекунад ва тақрибан 35,7 ҳазор тонна сӯзишвории дизелӣ ё наздики 270 ҳазор баррел бор кардааст.

Reuters бо тақия ба маълумоти низоми пайгирии киштиҳои LSEG низ ҳаракати ин нафтқаши

ба самти Ню-Йоркро тасдиқ кардааст. Дар гузориши Reuters ҳаҷми бор тақрибан 40 ҳазор тонна зикр мешавад.

Ин интиқол дар пайи созише амалӣ мешавад, ки рӯзи 9-уми октябри соли 2026 Доналд Трамп, президенти ИМА ва Владимир Путин, президенти Русия баъди суҳбати телефонӣ эълон карданд. Трамп гуфта буд, ки Русия дар марҳилаи аввал беш аз 300 ҳазор тонна дизелро ба бозорҳои Амрико ва ҷаҳон мебарорад. Баъдан қарор

аст дар моҳи ноябр боз 500 ҳазор тонна ва баъди он 1 миллион тонна сӯзишворӣ пешниҳод шавад. Трамп ҷамҷунин аз имкони ба бозор баровардани боз 3 миллион тонна дизел вобаста ба вазъи қорхонаҳои қоркарди нафти Русия суҳан гуфта буд.

Ба гуфтаи Трамп, ҳадафи асосии ин созиш афзоиши пешниҳоди дизел дар бозор ва поён бурдани нархи сӯзишворӣ барои истеъмолкунандагони амрикоӣ аст.

РУСИЯВУ УКРАИНА АСИРОНИ ҶАНГИАШОНРО ИВАЗ КАРДАНД

«**МАҚОМОТИ РУСИЯ ВА УКРАИНА РӢЗИ 23-УМИ ОКТАБР АЗ ТАБОДУЛИ 270 АСИРИ ҶАНГӢ ХАБАР ДОДАНД.**

Вазорати дифои Русия гуфт, ки асирони раҳошудаи кишвар дар ҳоки ҷумҳурии Беларус қарор доранд. Владимир Зеленский, раиси ҷумҳурии Украина гуфт, аксарияти 270 сарбози украинӣ аз соли 2022 дар асорати нерӯҳои Русия будаанд. Дар байни онҳо 5 сарбозе ҳам будаанд, ки артиши Украина гумон мекард, дар ҳамлаи Русия ба маҳаллаи Еленовка дар тобистони соли 2022 қушта шудаанд. Масъулони тарҳи «Хочу найти», ки

ба ҷустуҷӯи сарбозони бенишон машғул ҳастанд, гуфтанд, аз соли 2025 то кунун бори аввал аст, он асиронро ҳам иваз кардаанд, ки аз манотиқи ишғолии вилоятҳои Донецк ва Луханск ба хидмат ҷалб шудаанд. Як рӯз пештар аз ин ҷонибҳо ҳасади низомиёни ҳалокшударо низ иваз карданд. Русия ба Украина 252 ҳасад дода, дар иваз ҳасади 25 сарбози худро бозпас гирифтааст.

СИННИ НАФАҚА БОЛО МЕРАВАД?

Пешниҳоди БОР ва нигарониҳои мардум

ПЕШНИҲОДИ БОНКИ ОСИЁИИ РУШД ДАР БОРАИ ЭҶТИМОЛИ БОЛО БУРДАНИ СИННИ НАФАҚА ДАР ТОҶИКИСТОН ТАҶИИ РӯЗҶОИ ОХИР БА ЯКЕ АЗ МАВЗУҶОИ ПУРСАРУСАДОИ ИҶТИМОИ ТАБДИЛ ЁФТ. БОР ДАР ГУЗОРИШИ НАВИ ХУД БА ТОҶИКИСТОН ТАВСИЯ ДОДААСТ, КИ ДАР ДАРОЗМУДДАТ ДУ ГУЗИНАРО БАРАСҶИ КУНАД, Ё СИННИ НАФАҚАИ ЗАНОН АЗ 58 БА 63 СОЛ БОЛО БУРДА ШАВАД Ё СИННИ НАФАҚА БАРОИ ҲАМ ЗАНОН ВА ҲАМ МАРДОН БА 65 СОЛ РАСОНДА ШАВАД.

ПЕШНИҲОДИ ПУРСАРУСАДО

Холо дар Тоҷикистон мардон дар 63-солагӣ ва занон дар 58-солагӣ ба нафақа мебароянд. Барои гирифтани нафақаи суғуртаи мардон бояд на камтар аз 25 сол ва занон 20 сол собикаи суғуртаи дошта бошанд. БОР ҳамчунин пешниҳод кардааст, ки масъалаи боло бурдани ҳадди ақали собика то 30 сол барои ҳар ду гуруҳ баррасӣ шавад. Ин мавзӯ дар шабакаҳои иҷтимоӣ сарусадони зиёде ба бор овард. Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа расман

таъкид кардааст, ки пешниҳоди БОР хусусияти тавсиявӣ дорад ва ҳар гуна тағйирот танҳо баъди қабул шудани санади дахлдори ҳуқуқӣ метавонад мавриди амал қарор гирад.

ЧАРО БОР ЧУНИН ПЕШНИҲОД ДОРАД?

Далели асосии БОР афзоиши давомнокии умр аст. Агар соли 2010 дарозумрии миёна дар Тоҷикистон 68,4 сол арзёбӣ мешуд, то соли 2024-2025 ин нишондиханда тақрибан ба 76,6 сол расидааст. Дар Стратегияи миллии рушд то соли 2030 ҳадаф гузошта шудааст, ки давомнокии миёнаи умр то 80 сол расад.

Шояд аз нигоҳи иқтисодӣ ин мантиқ дуруст бошад, ки агар одамон умри бештар бинанд, давраи гирифтани нафақа ҳам дароз мешавад. Дар баробари ин, занон панҷ сол пештар аз мардон ба нафақа мебароянд ва ба ҳисоби миёна умри бештар доранд. Яъне, саҳми онҳо ба низоми нафақа кӯтоҳтар, аммо давраи гирифтани пардохт тӯлонитар мешавад.

Вале воқеияти зиндагии мо чиро нишон медиҳад?

Оё воқеан, мардуми мо умрдароз шудаанд?

Оё дар ин маврид таҳлилҳои амиқи иқтисодӣ мавҷуд аст?

Масъалаи дигар, ки БОР ба он така мекунад, фарогирии

пасти низоми суғуртавист. Ба арзёбии БОР, танҳо тақрибан сеяки аҳолии қобили меҳнат ба таври муассир дар низоми нафақа фаро гирифта шудаанд. Шӯғли ғайрирасмӣ, муҳоҷирати меҳнатӣ, қори мавсимӣ ва пардохт нашудани мунтазами саҳмҳо боис мешаванд, ки қисми қалони аҳоли дар ташаккули фонди нафақа иштирок накунад. БОР низ маҳз густариши фарогирии ва рақамикунони низоми аз самтҳои асосии ислохот мебаронад.

МУШКИЛИ АСОСӢ ТАНҶО СИННУ СОЛ НЕСТ

Масъала танҳо ин нест, ки дар 63 ё 65 – солагӣ одамон ба нафақа бароянд. Саволи асосӣ ин аст, ки оё инсон то ин синну сол имкони қори устувор ва даромади муносиб дорад?

(Давомаш дар саҳ. 10)

КАЛОНТАРИН КОРХОНАИ ХИШТИ САБУК

Дар шаҳри Душанбе бо саҳми соҳибкор Акбар Ғуломов корхонаи нави истеҳсоли масолеҳи сохтмонӣ бунёд ва ба истифода дода шуд. Ин корхона дар ноҳияи Шохмансури пойтахт ҷойгир аст.

Дар маросими ифтитоҳи расмӣ корхона 27 октябри соли равон Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси шаҳри Душанбе Рустами Эмомалӣ иштирок карданд.

Ба иттилои ҳадамоти матбуоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, иншооти нави саноатӣ аз лиҳози иқтисодии истеҳсоли калонтарин корхонаи истеҳсоли хишти сабук дар кишвар ба шумор меравад.

Гуфта мешавад, ки қаблан ин нави масолеҳи сохтмонӣ қисман аз хориҷи кишвар ворид карда мешуд. Акнун дар ин корхонаи нав ҳафт намуни газоблок истеҳсол мешавад.

Ба иттилои Вазорати саноат ва технологияҳои нави Тоҷикистон, ҳоло дар ҷумҳурӣ 35 корхонаи истеҳсоли газоблок фаъолият дорад. Дар нух моҳи соли равон дар ин корхонаҳо 150 ҳазор метри мукааб газоблок истеҳсол шудааст.

Дар ҳамаи давра ҳаҷми истеҳсоли газоблок дар шаҳри Душанбе ба 10 ҳазор метри мукааб расидааст.

ДАР СУҒД ИМОМХАТИБОН КӢДАКИСТОН МЕСОЗАНД

Дар ноҳияи Мастҷоҳи вилояти Суғд бо саҳми имомхатибон 8 кӯдакистон бунёд мегардад.

Дар ин бора ба Pressa.tj аз ҳукумати вилояти Суғд хабар дода, гуфтанд, ки ин масъала 21 октябр ҳангоми шиносии Раҷаб Аҳмадзода, раиси вилояти Суғд бо чарағни қорҳои ободонӣ ва сохтмони иншооти соҳаи маориф баррасӣ шуд.

Лоихаҳои биноҳои омода ва ҷойи сохтмони онҳо муайян шудааст. Ин муассисаҳо барои фарогирии аз 120 то 200 кӯдак пешбинӣ гардида, зимни таҳияи нақшаҳои сохтмонӣ талаботи меъёрҳои соҳавӣ ба инobat гирифта шудаанд.

Ба иттилои манбаъ, ин иқдом дар самти фароҳам овардани шароити мусоид барои тарбияи кӯдакон ва зиёд намудани фарогирии онҳо ба таҳсилоти томактабӣ аҳамияти муҳим дорад.

Нафақа дар кишварҳои Осиёи Марказӣ

Синни нафақа ва нишондодҳои асосӣ (маълумоти соли 2026)

Тоҷикистон	Ўзбекистон	Қазоқистон	Қирғизистон	Туркманистон
Мардон 63 сол	Мардон 60 сол	Мардон 63 сол	Мардон 63 сол	Мардон 62 сол
Занон 58 сол	Занон 55 сол	Занон 61 сол	Занон 58 сол	Занон 57 сол
Собика 25 сол мард, 20 сол зан	Собика 25 сол мард, 20 сол зан	Шарҳ барои занон 61 сол то соли 2028, баъдан тадриҷан то 63	Собика дар соли 2026 – на камтар аз 6 сол	Собика на камтар аз 5 сол
Нафақаи миёна 505,67 сомонӣ	Ҳадди ақал 983 ҳазор сӯм	Ҳадди ақал 69 049 тенге	Ҳадди ақал 8 800 сом Миёна 12 898 сом	Шарҳ низоми суғуртаи

АЗНАВСОЗИИ МАКТАБИ САНЪАТИ ШАҲРИ ХОРУҒ

Дар шаҳри Хоруғ бинои Мактаби санъат бо шароити замонавӣ аз нав бунёд ва таҷҳизонида мешавад.

22 октябр раиси Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон Сафарзода Шарифхон аз як қатор иншооти фарҳангии маркази Вилоят дидан кард. Зимни боздид ба раиси вилоят иттилоъ дода шуд, ки бинои феълӣ Мактаби санъати шаҳри Хоруғ ханӯз соли 1957 сохта шудааст. Дар тӯли даҳсолаҳо ин муассиса барои тарбияи наврастони ҷавонони дӯстдори санъат ва рушди истеҳдодҳои онҳо хидмат кардааст. Бо назардошти солҳои зиёди истифодаи бино ва зарурати фароҳам сохтани шароити бехтар барои хонандагони омӯзгорон, масъалаи азнавсозии муассиса ба миён гузошта шуд.

Раиси вилоят ба масъулон дастур дод, ки барои азнавсозии Мактаби санъати шаҳри Хоруғ чанд тарҳи нави меъморӣ ва сохтмонӣ пешниҳод намоянд. Тибқи нақша, баъди омӯзиши пешниҳодҳо ва интихоби лоиҳаи бехтарин қорҳои азнавсозӣ оғоз хоҳанд шуд. Мактаби санъати шаҳри Хоруғ аз соли 1957 фаъолият дорад. Аз замони таъсис то имрӯз наслҳои зиёди наврастони ҷавонон аз даргоҳи он гузаштаанд. Дар тӯли мавҷудияти худ муассиса ҳамчун яке аз маконҳои тарбияи истеҳдодҳои ҷавон ва омӯзиши санъат дар маркази Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон фаъолият кардааст.

Аз ин рӯ, тасмими таҷдид ва бунёди бинои замонавӣ барои ин муассиса на танҳо як иқдоми сохтмонӣ, балки қадаме дар роҳи бехтар намудани заминаҳои рушди фарҳанг ва тарбияи насли нави хунармандон арзёбӣ мешавад. Бо амалӣ гардидани тарҳи нави имкониятҳои таълимию эҷодии Мактаби санъати шаҳри Хоруғ васеъ гардида, барои наврастони ҷавонони соҳибистеҳдод шароити бехтар фароҳам хоҳад шуд.

С. Сайёд, ш. Хоруғ

БИНОИ АСОСИИ БЕМОРХОНАИ МАРКАЗИИ НОҲИЯВИИ ШАХРИТУС, КИ АЗ СОЛИ 2000 БА ИН ТАРАФ ФАРСУДА БУД, БО САҲМИ СОҲИБКОРОН БОЗСОЗӢ МЕШАВАД. ИНАК БО ГУЗАШТИ БЕШ АЗ 25 СОЛ МУШКИЛИ БА ҚАВЛЕ РАҚАМИ ЯК ДАР НОҲИЯИ ШАХРИТУС ҲАЛ ҲОҲАД ШУД.

Қаблан дар ин бора ҳафтаномаи “Тоҷикистон” матлаби интиқодӣ ба нашр расонида буд. Бинои Беморхонаи марказии ноҳияи Шахритус соли 1987 сохта шудааст. Он аз се ошёна иборат буда, дорои катҳои хоби мувофиқ ва роҳрави кушоду бархаво мебошад. Баъди як заминларза аз соли 2000 то ҳол фаъолият намекунад. Дар ошёнҳои якуми бино дар 5 ҳуҷра шӯбаи гӯшу гӯлу ҷойгир аст. Бокимондаи бино бо гузашти беш аз 25 сол ханӯз истифода намешаванд.

Орзу Содиков, муовини сардухтури Беморхонаи марказии ноҳияи Шахритус дар суҳбат бо ҳафтаномаи “Тоҷикистон” афзуд, ки боми бино пурра иваз

карда шуд. Ӯ меғӯяд, ҳоло бино қисман таъмир шуда истодааст. Ин бино ба талабот ҷавобгӯ аст ва баъди ба охир расидани таъмир шароити ташхису табобат бехтар мешавад, –

«Бо дастгирии раиси ноҳия боми бино, ки дар фасли боришот об меҷақид, пурра наваз карда шуд. Ҳоло бо ҷалби соҳибкорони Ҳимматбаланд ва шахсони хайрхоҳ, дар дохили бино таъмир идома дорад. Дар сурати пурра ба охир расидани қорҳои сохтмонӣ шароити ташхису бистарии беморон ба талаботи рӯз ҷавобгӯ хоҳад шуд» – таъкид кард вай.

Ҳайдар, сокини қуҳансоли ноҳияи Шахритус аз шуруъ шудани таъмири бинои асо-

сии Беморхонаи марказии ноҳияи Шахритус бо хушнудӣ истиқбол карда, иқдоми мавриди назарро амали хайру савоб медонад. “Солҳои пеш ин бино бисёр шароити хуб дошт. Роҳраву ҳуҷраҳои хоби бархаво ва ташнобу ҳаммом тозаю озода дар дохили бино ҷойгир буд, ки барои бемор бисёр осонӣ меовард. Мутаассифона, чанд сол аст, ки бино истифода намешавад. Баъди таъмиру навазӣ шароити барои табобат хуб мешавад” – гуфт ӯ.

Орзу Содиков афзуд, ки феълан Беморхонаи марказии ноҳияи Шахритус 15 шӯба дорад. Шӯбаҳои дар бинои хурд ва қуҳнаи соли 1963 ҷойгиранд. “Дар як бинои дуошён аз ноилҷӯи то чор шӯбаҳо ҷо кардаем. Муҳоҷирати беморон ҳам кам нест”, – меғӯяд ӯ.

– Бинои асосӣ ба талаботи муосир мувофиқ аст. Баъди таъ-

миру бозсозӣ шӯбаи таваллуд, кӯдакона, асабшиносӣ, ҷарроҳӣ, урологӣ, амрози даруна ба ҳамин бино оварда мешаванд.

Ба таъкиди Орзу Содиков, мувофиқи ҳисоби китоб камаш барои пурра барқарор кардани бинои асосии беморхона ҳафт миллион сомонӣ лозим аст. Ӯ афзуд, ки мушкили дигар ин фарсудагии хати обу қорез аст, ки барқарор кардани он ҳам осон нест. Тағой Абдуллозода, раиси ноҳияи Шахритус ахиран дар нишасти матбуотии ҳеш ваъда карда буд, ки мо бо ҷалби сокинону соҳибкорои маҳаллӣ бинои асосии Беморхонаи марказиро месозем. Ӯ таъкид карда буд, ки барои оғози қорҳои сохтмонӣ бо чанд соҳибкор суҳбат кардааст.

«Барои пурра бозсозӣ кардани бинои асосии Беморхонаи марказӣ маблағи зиёд лозим аст. Дар як сол пурра таъмири асосӣ кардани он ғайриимкон аст. Вале марҳила ба марҳила қорҳои сохтмониро идома медихем», изҳор дошт номбурда.

Ноҳияи Шахритус аз сараҳолитарин ноҳияҳои минтақа ба ҳисоб рафта, талаботи рӯз то рӯз ба беморхонаи муосир ва катҳои хоби иловагӣ бештар мешавад. Агар Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии кишвар дар баробари макомоти маҳаллӣ ва соҳибкорон дар барқарор кардани бинои асосии Беморхонаи марказии ноҳияи Шахритус саҳм гузоранд, нуран алонур хоҳад шуд.

**Машраби Аловиддин,
хабарнигори «ТОҶИКИСТОН»,
ш. Бохтар**

ЭҶӢИ ДАРВОЗАИ ТАЪРИХӢ ДАР ИСТРАВШАН

ДАР ШАҲРИ БОСТОНӢ ИСТРАВШАН ЯКЕ АЗ ЁДГОРӢӢИ ТАЪРИХӢИ МАҲАЛЛӢ - ДАРВОЗАИ БОЛО, КИ БЕШ АЗ ЯКУНИМ АСР ПЕШ АЗ БАӢН РАФТА БУД, АЗ НАВ БУНӢД ГАРДИД.

Чунон ки маълум аст, Истаравшан яке аз шаҳрҳои қадимаи Тоҷикистон буда, дар масири Шоҳроҳи бузурги Абрешим ҷой гирифтааст. Мавқеи ҷуғрофӣ, иқлими мусоид ва аҳамияти иқтисодӣ тичоратӣ боис гардидаанд, ки ин шаҳри қуҳан дар тӯли таърих шохиди ҳодисаву рӯйдодҳои зиёде бошад.

Истаравшани қадим бо қалъа ва деворҳои муҳофизатӣ ихота шуда, ҳафт дарвоза доштааст. Яке аз дарвозаҳои асосии он дар қисмати ғарбии шаҳр ҷойгир буда, бо номи «Дарвозаи боло» маъруф будааст. Дар дохили шаҳр низ гузаре бо ҳамин ном вучуд дошт. Дар беруни «Дарвозаи боло» ҷойхонае бо номи «Қаландархона» фаъолият мекардааст. Азбаски шабона дарвозаҳои шаҳр баста

мешуданд, мусофироне, ки аз шаҳри ноҳияҳои Зомин, Чиззах ва дигар минтақаҳо меоманд, шабро дар ҳамин ҷо рӯз мекарданд. Субҳи барвақт, баъди боз шудани дарвоза, онҳо вориди шаҳр мешуданд, харидуфурӯш мекарданд ва баъдан роҳи худро идома медоданд.

Бо гузашти замон деворҳои муҳофизатӣ ва дарвозаҳои шаҳр тадричан вайрон шуда, аз байн рафтанд. Аммо хотираи онҳо дар ёди мардум ва ривоятҳои сокинони қуҳансоли Истаравшан боқӣ монд. Имрӯз, бо таваҷҷуҳи хос ба эҷоди мероси таърихӣ фарҳангии миллат, дар ғушаҳои гуногуни кишвар ёдгориҳои таърихӣ барқарор ва бозсозӣ мешаванд. Дар шаҳри Истаравшан низ дар солҳои охир барои эҷоди симони таъри-

хии шаҳр, аз ҷумла дар Қалъаи Муғ ва дигар мавзеҳо, қорҳои зиёди созандагӣ анҷом ёфтаанд. Ҳунарҳои мардумӣ, унсурҳои меъморӣ милли ва ёдгориҳои гузашта тадричан эҷоди мегарданд. Дар ҳамин замина, бо таҷаббуси соҳибкор Зариф Аюбов яке аз дарвозаҳои таърихӣ шаҳр «Дарвозаи боло» аз нав бунёд гардид. Муаллифи тарҳ ва роҳбари қорҳои сохтмонӣ Абдурашид Ҷабборов мебошад.

Дар бунёди ин иншоот хиштинҳои моҳири Истаравшан Шавкат Маҳмадалиев, Қули Мавлонов ва Қобил Каримов низ саҳми арзанда гузоштанд. Бо заҳмати онҳо дарвоза бо истифода аз унсурҳои меъморӣ хоси Истаравшани қадим қомат афрохт.

Рӯзи 23 октябр маросими

ифтитоҳи «Дарвозаи боло» баргузор гардид. Дар он раиси шаҳри Истаравшан Саттор Қодирӣ, инчунин раиси маҳаллаи Навой Ўткир Абулхайров, ки гузари «Дарвозаи боло» ба ҳудуди ҳамин маҳалла дохил мешавад, суҳанронӣ карданд. Сипас, бо

садои қарнаю сурнай матоҳ аз рӯи лавҳаи хотиравӣ бардошта шуд ва дарвозаи таърихӣ расман мавриди истифода қарор гирифт. Дар маросими ифтитоҳ беш аз ҳазор нафар сокинони шаҳр иштирок карданд. Ҳузурӣ зиёди мардум нишон дод, ки эҷоди чунин ёдгориҳо барои сокинон танҳо як қори ободонӣ нест, балки пайванде бо таърих, хотира ва фарҳанги шаҳр аст.

«Дарвозаи боло» имрӯз на танҳо як иншооти нави меъморӣ, балки рамзи эҳтиром ба гузашта ва арҷгузорӣ ба таърихи Истаравшани бостонӣ мебошад. Зеро миллате, ки гузаштаи худро пос медорад, метавонад ояндаи худро низ бо боварӣ бисозад.

**Аҳмадҷон МАҲМУДОВ,
собиқадори соҳаи матбуот**

5 САМТИ КАЛИДӢ

Ҳамкории Тоҷикистону Қазоқистон дар кадом сатҳ аст?

ҲАҶМИ ГАРДИШИ САВДО БАЙНИ ТОҶИКИСТОНУ ҚАЗОҚИСТОН ДАР СОЛИ 2025 БА 1,2 МИЛЛИАРД ДОЛЛАР РАСИД. ДАР 9 МОҲИ СОЛИ 2026 БОШАД, ИН НИШОНДИҲАНДА 1,13 МИЛЛИАРД ДОЛЛАРО ТАШКИЛ ДОД ВА НИСБАТ БА ҲАМИН ДАВРАИ СОЛИ ГУЗАШТА 230,9 МИЛЛИОН ДОЛЛАР Ё 25,6 ҶОИЗ АФЗОИШ ЁФТ. ИН ОМОР 27 ОКТЯБРИ СОЛИ 2026 ДАР ШАҲРИ ДУШАНБЕ ЗИМНИ ЧАЛАСАИ 20-УМИ КОМИССИЯИ БАЙНИҲУКУМАТИИ ТОҶИКИСТОНУ ҚАЗОҚИСТОН ОИД БА ҲАМКОРИИ ИҚТИСОДИ САДО ДОД. ЧАЛАСА ТАҲТИ РОҲБАРИИ МУОВИНИ ЯКУМИ САРВАЗИРИ КИШВАР ҲОКИМ ХОЛИҚЗОДА, МУОВИНИ ЯКУМИ САРВАЗИРИ ҚАЗОҚИСТОН НУРЛИБЕК НАЛИБАЕВ ВА ҲАЙАТҲОИ РАСМИИ ҲАР ДУ КИШВАР ДОИР ШУД.

АЗ САВДО ТО САРМОЯГУЗОРӢ

Бино ба иттилои расмӣ, дар чаласаи Комиссияи байниҳукуматӣ вазъи кунунӣ ва дурнамои рушди ҳамкории дучониба дар соҳаҳои тичорату иқтисод, сармоягузорӣ, саноат, нақлиёт ва логистика, энергетика, кишоварзӣ, маориф, тандурустӣ, илм, фарҳанг, сайёҳӣ ва дигар самтҳои мавриди таваҷҷуҳи тарафайн баррасӣ гардиданд. Таъкид шудааст, ки Қазоқистон яке аз се шарикҳои асосии тичоратии Тоҷикистон мебошад.

«Дар ин замина ҷонибҳо зарурати андешидани тадбирҳои муштаракро ҷиҳати фаъолгардонии ҳамкории сармоягузорӣ, ҷалби сармояи мустақим, татбиқи лоиҳаҳои муштарак ва таъсиси корхонаҳои истеҳсоли дар соҳаҳои саноат, кишоварзӣ, энергетика ва нақлиёту логистика таъкид намуданд», - иттилоъ медиҳад хабаргузори «Ховар».

Ҳамчунин, дар чаласа ба бартараф намудани монеаҳои тичоратӣ, содагардонии расмиёти гумрукӣ, байторӣ ва фитосанитарӣ, рушди ҳамлу нақли байналмилалӣ, истифодаи имкониятҳои транзитӣ, густариши ҳамкории энергетикӣ ва таъмини амнияти озуқаворӣ таваҷҷуҳи зоҳир гардид. Ҷонибҳо барои таҳкими робитаҳои мустақими соҳибкорон, рушди ҳамкории байниминтақавӣ, истифодаи имкониятҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ, пешбурди иқтисоди рақамӣ ва татбиқи ташаббусҳои муштарак сармоягузорӣ низ изҳори хавасмандӣ карданд.

Таваҷҷуҳи бештар ба фароҳам овардани шароити мусоид барои фаъолияти соҳибкорон, густариши истеҳсол ва ҷалби сармоя равона шудааст.

Имрӯз ҳамкории Тоҷикистону Қазоқистон дар самти иқтисод тадриҷан аз доираи мубодилаи одии мол берун рафтааст. Он самтҳои сармоягузорӣ, кооператсияи саноатӣ, нақлиёту логистика, энергетика ва коркарди маҳсулоти кишоварзиро фаро мегирад. Тавре ки маълум аст, Қазоқистон яке аз шарикҳои асосии иқтисоди Тоҷикистон ва сармоягузори муҳим ба ҳисоб меравад. Тибқи маълумоти Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи ам-

воли давлатии Тоҷикистон, танҳо соли 2024 аз Қазоқистон ба Тоҷикистон 217,1 миллион доллар сармоя ворид шудааст. Аз ин 15,5 миллион доллар ба сармоягузори мустақим рост меояд.

Ҳаҷми сармоягузори мустақим нисбат ба соли 2023 тақрибан 30 ҷоиз афзоиш ёфтааст. Зимнан, ҷониби Қазоқистон соли 2025 иттилоъ дода буд, ки ҳаҷми умумии сармоягузори ҷамъшудаи ин кишвар ба иқтисоди Тоҷикистон аз 146 миллион доллар гузашт.

Соли 2024 дар Тоҷикистон 92 ширкат бо сармояи иштироки қазоқистонӣ фаъолият мекарданд. То он замон, давоми тақрибан даҳ сол аз ҷониби ин ширкатҳо ҳудуди 45 миллион доллар сармояи мустақим ворид шуда буд. Дар миёни ширкатҳое, ки дар манбаҳои расмии Қазоқистон ҳамчун ширкатҳо ё лоиҳаҳои дорои иштироки сармоягузори қазоқистонӣ дар Тоҷикистон ном бурда шудаанд, «Оби Зуллол», «Сугд Пак», «Зерновоя компания» ва «Сомон Шифер» зикр мешаванд. Ҳамчунин, дар бозори Тоҷикистон намоёндагоҳи ва дилерҳои ширкатҳои қазоқистонӣ дар соҳаҳои масолеҳи сохтмон, маҳсулоти ордӣ, таҷхизоти барқӣ ва дигар самтҳо фаъолият доранд. Ба андешаи коршиносон, ҳузури чунин ширкатҳо барои густариши робитаҳои тичоратӣ ва истеҳсоли замина фароҳам меоварад.

НАҚШИ КОМИССИЯИ БАЙНИҲУКУМАТӢ

Василаи муҳим дар пайванд ё ҳамоҳангсозии робитаҳои иқтисодии Тоҷикистону Қа-

зоқистон Комиссияи байниҳукуматӣ оид ба ҳамкории иқтисодӣ мебошад. Ин комиссия аз соли 1995 фаъолият мекунад ва доираи фаъолияти он танҳо ба масъалаҳои сармоягузорӣ маҳдуд намешавад. Ба иттилои Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Тоҷикистон, комиссия масъалаҳои иқтисод ва савдо, саноат, сармоягузорӣ ва бонкдорӣ, нақлиёт ва логистика, энергетика ва захираҳои об, кишоварзӣ, гумрук, илму маориф, фарҳанг, тандурустӣ, сайёҳӣ, ҷавонон ва варзиш, муҳоҷират ва шуғли аҳоли, инчунин экология ва хифзи муҳити зистро фаро мегирад.

Вазорату идораҳои дахлдор дар доираи он масъалаҳои муҳим ва пешниҳодҳои навро баррасӣ мекунанд, қарорҳои мувофиқ қабул мешаванд ва иҷрои онҳо то чаласаи навбатӣ пайгирӣ мегардад.

Аммо савдо ҳанӯз яке аз су-

тунҳои асосии муносибатҳои иқтисодии Тоҷикистону Қазоқистон боқӣ мемонад. Соли 2024 гардиши савдои ду кишвар тақрибан 1,3 миллиард долларро ташкил дода буд. Ҳадафи эълоншудаи сарони ду давлат расонидани ин нишондиҳанда ба 2 миллиард доллар мебошад.

Ҳоло чанд самти ҳамкории асосӣ байни ду кишвар аҳамияти хос доранд.

АВВАЛ, кишоварзӣ ва амнияти озуқаворӣ мебошад. Тавре ки маълум, ки Қазоқистон яке аз таъминкунандагони муҳими Тоҷикистон бо гандум, орд, рағғани растанӣ ва дигар маҳсулоти ғалладона аст. Тибқи маълумоти оморӣ, соли 2025 савдои маҳсулоти агросаноатии ду кишвар ба 595 миллион доллар расидааст. Дар семоҳаи аввали соли 2026 ин нишондиҳанда боз 26,1 ҷоиз афзуд.

ДУЮМ, нақлиёт ва логистика аст. Қазоқистон барои Тоҷикистон яке аз роҳҳои

муҳими дастрасӣ ба бозорҳои Русия, Чин ва дигар кишварҳо мебошад. Аз ин рӯ, ҳамкории роҳи оҳан, рушди транзит, таъсиси марказҳои логистикӣ ва бехтар кардани робитаҳои нақлиётӣ аҳамияти стратегӣ доранд. Самаранокии ин ҳамкорӣ метавонад хароҷоти интиқолро коҳиш дода, рақобатпазир будани маҳсулоти содиротии Тоҷикистонро баланд бардорад.

СЕЮМ, саноат ва кооператсияи истеҳсоли аст. Ба иттилои мақомоти Қазоқистон, саноати сабук, саноати кӯҳӣ, кимиё, мошинсозӣ ва истеҳсоли масолеҳи сохтмонӣ аз самтҳои ҳамкории ду кишвар ба шумор мераванд. Татбиқи лоиҳаҳои муштарак дар ин соҳаҳо барои коркарди ашёи хом, ҷорӣ намудани технологияҳои нав ва таъсиси ҷойҳои нави корӣ мусоидат кунад.

ЧОҶУМ, энергетика ва таъмин бо захираҳо мебошад. Қазоқистон ба Тоҷикистон маводи сӯخت ва баъзе маҳсулоти энергетикиро содир мекунад. Ҳамзамон, имкониятҳои ҳамкорӣ дар самти истифодаи технологияҳои муосир, сарфаи энергия ва татбиқи лоиҳаҳои муштарак мавриди таваҷҷуҳи тарафайн қарор доранд.

ПАНЧУМ, бонкдорӣ ва маблағгузори савдо аст. Бонкҳои Тоҷикистон ва ниҳодҳои содиротию қарзии Қазоқистон дар самтҳои маблағгузори тичорат, суғуртаи қарзҳои содиротӣ ва дастгирии лоиҳаҳои муштарак ҳамкорӣ мекунанд. Соли 2025 Бонки сармоягузорӣ ва қарзии Тоҷикистон бо «KAZAKHEXPORT» созишномаи шарикӣ стратегӣ баста буд. Чунин ҳамкорӣ метавонад дастрасии соҳибкоронро ба маблағгузорӣ осон ва хавфҳои тичорати байналмилалиро коҳиш диҳад.

Ҳоло Тоҷикистону Қазоқистон талош доранд, ки муносибатҳои иқтисодиро ба сатҳи нави ҳамкорӣ, аз ҷумла ҷалби бештари сармоягузорӣ, истеҳсоли муштарак расонанд.

Усмон РАҲИМЗОДА

АБАРМАРДЕ АЗ ТАБОРИ ФАРҲАНГУ ХИРАД

Муҳаммадҷон Шакурии Бухорой дар шинохти академик Абдучаббор Раҳмонзода

АКАДЕМИК МУҲАММАДҶОН ШАКУРИИ БУХОРОЙ АЗ ЗУМРАИ ДОНИШМАНДОНЕСТ, КИ ДАР АДАБИЁТШИНОСӢ, ЗАБОНШИНОСӢ, ТАЪРИХ ВА ТАШАККУЛИ ХУДШИНОСИИ МИЛЛАТИ ТОҶИК НАҚШИ МОНДАГОР ДОРАД. БА МУНОСИБАТИ САДСОЛАГИИ ИН АБАРМАРДИ ИЛМУ ФАРҲАНГ БО ЯКЕ АЗ ШОГИРДОНИ ЭШОН АКАДЕМИК АБДУЧАББОР РАҲМОНЗОДА СУҲБАТ ОРОСТЕМ.

- Устод Абдучаббор Раҳмонзода, нахустин ошноии Шумо бо устод Муҳаммадҷон Шакурӣ чӣ гуна сурат гирифт ва аз он дидори аввал кадом хислати эшон дар хотиратон мондааст?

- Ташаккур. Шиносоии аввали мо дар факултаи филологияи тоҷики ДМТ сурат гирифт. Муаллим бо даъвати профессор Раҳими Мусулмонӣ, ки мудири кафедраи назария ва адабиёти муосири тоҷик буданд, барои хондани як курс доир ба адабиёти муосири тоҷик розӣ шуда буданд. Ба донишҷӯёни бахши нақди адабӣ дарс гуфтани академик Муҳаммадҷон Шакурӣ ин як рӯйдоди фаромӯшнашаванда ҳисоб меёфт. Мо дарсҳои муаллимиро бо шавқ гӯш мекардем ва дар поёни дарс саволу ҷавоб ҳам мекардем. Дар баъзе муҳокимаҳо мо донишҷӯён ҷаҳлона иштирок мекардем ва муаллим аз ҷавобҳои мо хушҳол мешуданд. Як рӯз баъди дарс гуфтанд, ки ба шумо адабиёти муосири тоҷики Институти забон ва адабиёти ба номи устод Рӯдакӣ биёям ва дар он ҷо суҳбат хоҳем кард. Дар вақти муайншуда ба назди кабинетҳои устод рафтам, устод хуб қабул карданд ва мо дар атрофи насри муосир суҳбат намудем. Муаллим бо ҳоксорӣ, меҳрубонӣ, фурутанӣ ва фазилатмандӣ сухан мегуфтанд ва мени донишҷӯ аз суҳбати устод ғизои маънавияш мегирифтаам. Мулоқоти мазкур бароям мояи ифтихор буд ва дар Китобхонаи Фирдавсӣ таассуроти вохӯриамро ба баъзе ҳамкурсҳоям нақл кардам. Сонӣ, дар конференсияи чорабинӣҳои илмиву адабӣ эшонро, ки медидам, омода бо вай салом меодам ва аз ахволашон пурсон мешудем. Дар интиҳоби мавзӯи кори номзадиям назару ҳулосаи устод нақши калидӣ бозиданд.

- Устод Шакурӣ дар ҳонадони Садри Зиё ба дунё омада, кӯдакиашро дар замони ҷӯшуб сипарӣ кардааст. Ба назари Шумо, сарнавишти падар ва ҷаҳони ҳонадон то чӣ андоза ҷаҳонбинӣ ва худшиносии ӯро шакл доданд?

- Дар суҳбатҳои хоса, ки бо шогирдон менишастанд, устод Муҳаммадҷон Шакурӣ баъзе лаҳзаҳои ҳаёти падар, меҳрубонии модарро ёд мекарданд ва ҳамеша назари нек ба волидайн доштанд. Баъдҳо барои ҷопи асарҳои падар талошҳои зиёд карданд. Чандин мактуб

ба Кумитаи Марказии Ҳизби Коммунисти Ҷумҳурии Ўзбекистон, Академияи илмҳои Ҷумҳурии Ўзбекистон барои гирифтани китобҳои падар ирсол карданд, аммо натиҷа наоданд. Танҳо, пас аз талошҳои зиёд, иҷозат гирифтанд, ки баъзе асарҳои падарашонро, ки дар Пажӯҳишгоҳи шарқшиносии ба номи Абурайхон Берунии Академияи илмҳои Ҷумҳурии Ўзбекистон ҳифз мешуданд, зеро намоёнд. Аз ин хушхабар устод ниҳоят шод гардида буд. Бо ҳамин, устод баъзе рисолаҳои падарро дар шакли факсимилӣ соҳиб шуданд. Пасон, муаллим дар бораи падарашон очерки илмиву адабиро ба номи «Садри Бухоро» навишта, саруҳна ба таъкираи падар илова намуданд.

Устод то он лаҳзае, ки соли 1932 падарашон дар ҳаёти аз дунё гузаштанд, баъзе хотираҳо аён-аён ба хотир меовард. Аммо дар бораи бори тарбия, ки бар дӯши модарашон афта буд, бештар сухан гуфта, аз меҳрубонӣ, сабурӣ, ҷурғатии модарашон бо меҳр ёд мекарданд. Баъди як соли вафоти падар, модар низ оламро тарк менамояд ва тарбия ва парастории Муҳаммадҷон хурдсол бар души амакаш Авҳадӣ мегузарад. Маҳз падару модар меҳри ӯро ба адабиёту фарҳанги миллий бедор карда, муаллимиро шефтаи сухану суханварӣ намуда буданд. То лаҳзаҳои охири ҳаёт ба акси падараш, ки дар меҳмонхона ва дар дафтари кориашон гузашта буданд, бо меҳр менигаристанд ва ба меҳмононе, ки аз хориҷ ба назди эшон меомаданд, бо муҳаббат дар бораи волидайншон суханҳои нек гуфта, аз бузургии онҳо ифтихор мекарданд.

- Як бахши муҳими пажӯҳишҳои устод Шакурӣ айнишиносӣ аст, вале чанд сол пеш дар Душанбе китобе нашр шуд, ки «Шакурӣ - пешвои айниситезон» ном дорад. Шумо ба ин гуна арзёбиҳо дар илм чӣ назар доред?

- Бале, чунин амали носавоб нисбат ба устод Муҳаммадҷон Шакурӣ сурат гирифт, ки ҳеҷ гуна пояи илмӣ надошт. Устод М. Шакурӣ ҷи тавре ки дар боло зикр шуд, аз соли 1958 то лаҳзаҳои охири ҳаёт доир ба устод Айни таҳқиқоти бунёдии зиёд ба анҷом расонида, дар аксари мақола ва рисолаҳои илмиаш аз устод С. Айни ҳам-

чун падари маънавияш миллат ёд мекунад ва хидматҳои шоистаашро дар рушди адабиёти охири асри XIX ва аввали садаи XX бемисл мешуморад. Устод М. Шакурӣ ба ғайр аз мақолаҳои зиёди илмиву омдавӣ дар бораи абарустод Садриддин Айни рисолаҳои «Хусусиятҳои ғоявӣ бадеии «Ёддоштҳо»-и устод Айни» (1966), «Садриддин Айни» (1978, бо ҳуруфоти арабӣ), «Насри реалистӣ ва таҳаввулотҳои шуури эстетикӣ» (1986), «Садриддин Айни — равшангари бузургии таърихи тоҷикон» (2000), «Равшангари бузург» (2006)-ро таълиф кардааст. Рисолаи охири бар зидди ҳамаи «айниситезон» таълиф шуда, академик ба таври воқеӣ исбот менамояд, ки устод Садриддин Айни ҳамчун фарзанди замони рушди адабиёти шуравии тоҷик хидмати беназир карда, барои миллатро аз ҳамлаи ғуруҳҳои мухталифи тундгаро наҷот додан таъкираи «Намунаи адабиёти тоҷик»-ро таълиф карда, миллати тоҷикро аз вартаи нестшавӣ раҳой бахшидааст.

- «Ҳар сухан ҷоеву ҳар нукта мақоме дорад» яке аз қорҳои маъруфи устод Шакурӣ аст. Чӣ сабаб шуд, ки устоди адабиётшинос дар солҳои 80-ум ба забоншиносӣ рӯй овард?

- Дар воқеъ, рисолаи мазкур яке аз асарҳои мондагори устод Муҳаммадҷон Шакурӣ доир ба тарзи навиштани таъбири ибораҳо ва калимаҳо ба забони адабии ҳозираи тоҷик дар забони матбуот мебошад. Пеш аз ҷопи китоби муаллим мақолаеро бо ҳамин ном («Ҳар сухан ҷоеву ҳар нукта мақоме дорад») соли 1964 дар маҷаллаи «Садои Шарқ» ҷоп намуда буданд. Аммо содир шудани хатоҳои услубӣ бадеӣ дар матбуоти тоҷик ӯро маҷбур месозанд, ки соли 1968 дар ин мавзӯ рисолаи «Ҳар сухан ҷоеву ҳар нукта мақоме дорад»-ро интишор намоёнд. Ин рисола ду маротиба ба дигар (солҳои 1986, 2005) бознашр шудааст. Ба пиндошти мо, асари мазкур ягона асар мебошад, ки тамоми нуқсонҳои забони расонаҳои хабариро аз лиҳози луғавӣ, калимасозӣ, сарфию наҳвӣ ва услубӣ мавриди баррасӣ қарор додааст.

Ба хотири хифзу ҳимояи забони тоҷикӣ устод Муҳаммадҷон Шакурӣ солҳои 80-уми асри XX боз ба ҳимояи забон бархост ва нахустин мақолаи худро дар рӯзномаи «Литературная газета» бо номи «Ҳар к-ӯ ба забони ҳештан дармонд» («Кто беспомощен в собственном языке») нашр намуд, ки дар ҳамаи давра бахши бузурро дар миёни зиёиёни Иттиҳоди Шуравӣ ба вуҷуд овард. Пасон, ин мақола сазовори ҷои «Мақолаи сол» гардида, дар қатори мақолаҳои бунёдии академик Д. С. Лихачев, Чингиз Айтматов, Васил Биков қарор гирифт.

Мақолаи мазкур дар шакли мукамал бо номи «Забони миллий ғамхории махсус хоҳонаст» дар рӯзномаи «Тоҷикистони советӣ» (25 ноябри соли 1988) манзури хонандагонӣ тоҷик гардид ва боиси падидаи омадани бахшо дар атрофи асосати забони тоҷикӣ ва хифзи он гардид. Дар ҳамин замина, соли 1989 Шӯрои Олии

Ҷумҳурии Тоҷикистон Комиссияи давлатӣ таъсис дод, ки академик Муҳаммадҷон Шакурӣ ба сифати раис таъин гардид. Баъди бахсу мунозираҳои зиёд 22 июли соли 1989 дар Иҷлосияи Шӯрои Олии «Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи забони тоҷикӣ» тасдиқ шуд. Дар ҳамаи сол Кумитаи истилохот, ки барҳам хурда буд, аз нав таъсис ёфт ва устод раиси он таъин гардид. Дар ин марҳилаи таърихӣ хидмати устод Муҳаммадҷон Шакурӣ дар роҳи ба забони тоҷикӣ додани мақоми давлатӣ бемисл мебошад. Вай талошҳои зиёд карда, дар бахшоҳои илмӣ ҷаҳлона иштирок мекард ва зарурияти мақоми давлатӣ додан ба забони тоҷикиро бо мисолҳои равшан исбот менамуд. Ҳамин талошҳо натиҷа доданд ва устод дар ин мубориза ғолиб баромад.

- Муҳаммадҷон Шакурӣ яке аз муаллифони пешнависи Қонуни забони соли 1989 буд. Шумо нақши шахсии ӯро дар ҳақиқатҳои миллий дар охири солҳои 80-ум чӣ гуна арзёбӣ мекунад?

- Дар таҳияи Қонуни забони тоҷикӣ муаллим бисёр заҳмат кашиданд. Мо борҳо дар меҳмонии устод шохиди он будем, ки муаллим сари ин масъала андешаҳои ҷиддӣ баён мекарданд ва маводи зиёдеро мутолиа менамуданд. Рӯи мизи қорӣ устод пур аз ҳуҷҷатҳо буд ва устод ба мо нишон меодаданд, ки барои мукамал ва дуруст таҳия шудани Қонуни мазкур ҳуҷҷатҳои зиёдеро саҳифагирдон карда, ба зер маводи зарурӣ хат кашидаанд.

Кабинеташон дар бинои Академияи миллии илмҳо макони мувоҳисаву суҳбатҳо дар атрофи забони тоҷикӣ буд. Дӯстдорони ин забони ноб аз шаҳру ноҳияҳои муҳталиф ба хузури устод омада, назару андешаояшонро баён мекарданд ва устод бо сабури онҳоро ғуш карда, ҳулосаҳояшро дар дафтар қайд менамуданд. Ҳамин тавр, то ба имзо расидани санади зарурӣ устод талош карданд ва ба мақсади ниҳони худ расиданд. Аммо таъкид мекарданд, ки барои ба меъёр мутобиқ шудани забон бояд заҳмати зиёд кашем.

- Шакурӣ аз ҳазфи вожаи «форсӣ» аз номи забони давлатӣ баъди соли 1994 интиқод мекард. Имрӯз ин бахсро аз диди илмӣ чӣ гуна бояд фаҳмид?

- Дар ҳақиқат, баъди қабул шудани Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 1994 аз матни он вожаи «форсӣ» бардошта шуд ва баҳси навро миёни зиёни кишвар ба вучуд овард. Дар ҳамин давра, устод бо ҳамроҳии адибони шинохта - Лоик Шералӣ, Муъмин Қаноат ва як зумра олимони дигар мақолаи «Азизи ман, Хуросон аст ин ҷо»-ро интишор карданд, ки дар он вожаҳои «тоҷикӣ» ва «форсӣ»-ро ду номи як забони воҳид маънидод менамоянд ва дур шудан аз забони форсиро ҷудо шудан аз решаҳои таърихӣ, фарҳангӣ ва адабии ҷанҷалдорсолаи худ бо ҷаҳони эронизабон (Эронӣ Афғонистон) мепиндоранд.

Академик Муҳаммадҷон Шакурӣ, ки дар ин давра аз доираи як муҳаккиқ ва пажӯҳишгар, ба ҷеҳраи барҷастаи мутафаккири миллии табдил ёфта буд, ҳамчун назариётчи андешаҳои миллии ва ҷомеашиносии асил ба масъалаи мазкур таваҷҷуҳи хос зоҳир карда, ақидаҳои худро рӯйи рост баён менамуданд. Эшон вобаста ба ин масъала дар як мусоҳибааш ишора ҳам намуда буд, ки: «Таҳияи пешнависи ҳамин қонуни забонро ба ман супориданд. Онро таҳия кардам, аммо баъд аз иловаву тағйиру таҳрири зиёд онро ба ҳар ҳол қабул карданд ва натиҷа ин шуд, ки забони давлатии Тоҷикистон танҳо забони тоҷикии форсӣ эълон шуд. Ин яке аз рӯзҳои муқаддаси барои ман буд.» Воқеан, эълон шудани забони тоҷикии форсӣ як рӯйдоди муҳими таърихӣ маҳсуб меёфт.

Бояд гуфт, ки баҳси «форсӣ - тоҷикӣ» ҳануз солҳои панҷоҳум (ва аз он пештар ҳам. — А. Р.) ба вучуд омада буд. Бо талошҳои пайвастаи абарустод С. Айни ва академик Э. Е. Бертелс ва пешниҳод шудани истилоҳи «тоҷикӣ-форсӣ» масъалаи мазкур то андозае ҳомӯш гардид. Вале солҳои 90-уми асри гузашта баҳси мазкур бо сабаби аз матни Конституцияи бардошта шудани вожаи «форсӣ» аз нав расонаӣ шуд.

Қабул гардидани вожаи «тоҷикӣ», ба пиндошти мо ду сабаб дошт. Якум, бинобар он

ки тибқи моддаи якуми Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон номи кишвар «Ҷумҳурии Тоҷикистон» эътироф шуд, забони он низ «забони тоҷикӣ» номида шуд, ки бештар ҷанбаи сиёсӣ ва иҷтимоӣ дорад.

Дуюм, маъноии вожаи «тоҷикӣ» барои боло рафтани ҳувиёти миллии ҳамчун унсuri худшиносӣ хидмат карда, ҷиҳати таҳкими ваҳдати миллии муқоидат менамуд.

Чунин маънидод кардан маъноӣ онро надорад, ки мо ҳешро аз забони форсӣ ва дарӣ дар қанор бигирем. Баръакс, забони тоҷикӣ, форсӣ ва дарӣ як решаи устури забони воҳид буда, моро бо гузаштаҳои худ меафрӯнад ва қомилтар месозад. Баъзе муҳаккиқон имрӯз истилоҳи «форсӣ — тоҷикӣ» ва қисме истилоҳи «тоҷикӣ-форсӣ»-ро истифода мекунанд, ки ба пиндошти мо муқоддима буда, ҷиҳати тавонмандии забони қуҳан муқоидат менамоянд. Аммо дар асоси пешниҳоди академик Э. Е. Бертелс дуҷумро қорбарӣ кардан аз ҷиҳати илмӣ ва таърихӣ аз маънавият ҳолӣ нест. Чунки пайдоиши забони тоҷикӣ бештар

нав, бо бурду бохташ таҳқиқ намоянд. То ин замон, дар бораи равшанфикрон, маорифпарварон, ҷадидон, инқилобгарони миллии фикрҳои муҳталиф вучуд доштанд. Муаллим қўшиданд, ки ба ҳамин масъалаҳои ниёзманди ҷомеа ҷавоб нависанд ва таърихро аз нав шарҳ диҳанд. Ҳамин қорро устод С. Табаров низ ба таври худ оғоз кард ва асарҳои бунёдӣ дар бораи Абдуллоҳи Фитрат, Абдуллоҳи Мунзим ва Рабей таълиф карданд, ки онҳо дар омӯхтани воқеаҳои охири асри XIX ва аввали садаи XX маводи фаровони тоза пешниҳод менамоянд.

- Устод Шакурӣ дар муносибат бо шоғирдон чӣ гуна буданд? Дар умум чӣ тавр Шумо шоғирди эшон шудед?

- Устод Муҳаммадҷон Шакурӣ муносибати ниҳоят неқбинона бо шоғирдон доштанд. Донишманд, пеш аз ҳама ба ҳунар ва истеъдоди шоғирдаҳамият меод. Масъалаҳои илмӣ-ро баробар баррасӣ мекарданд ва маслиҳатҳои судманд пешниҳод менамуданд. Рисолаҳои илмӣ аз аввал то ба охир меҳонданд ва ҳулосаҳояшро дар

аз тарафи дигар бо мушовирии устод Шакурӣ рисолаи докторӣ дифоъ кардед. Тавре медонем, ин ду адабиётшиносии бузургӣ мо бо ҳам ихтилофҳои доштанд. Чӣ гуна шумо муносибати ҳешро бо ин бузургон ба роҳ монда будед, ки «ҳам лаъл ба даст ояду ҳам ёр наранҷад»?

- Бале, роҳбари қори дипломии ман устод Соҳиб Табаров буданд. Аз қурси дуҷум тахти роҳбарии домолло қор мекардам. Баъд эшон вазиғаи мудирӣ кафедраи ба шоғирдашон профессор Раҳим Муслумониён супориданд. Ба ман маслиҳат доданд, ки устод Муслумониён роҳбари расмӣ қори илмиам шавад. Албатта, тавассути телефони ин масъаларо бо муаллим ҳал карда буданд. Ман розӣ шудам. Вале, ҳамеша аз рафти қорҳоям устодро дар ҷараён меғузоштам, рисолаи қори мутолиаи пешниҳод мекардам ва эродҳои ӯро ҳатман иҷро менамудам. Бо ҳамин, фарзанди ҳонадони муаллим Соҳиб Табаров шудам ва то ба охир аз маслиҳатҳои падаронаи устод истифода мекардам. Масъалаи мушовир шудани устод Муҳам-

мерасиданд. Бо чунин бузургон ҳамсуҳбат шудан, аз файзи суҳбати онҳо баҳра бардоштан насиб будааст, ки як умр шуқргузор мебошам.

- Охири дидоратонро бо устод Шакурӣ ба ёд доред ва аз он чӣ хотира доред?

- Бале, дар он шабу рӯз дар вазиғаи Ёрдамчи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа қору фаъолият мекардам. Муаллим бемор шуданд, завҷашон Дилафрӯз Иқромӣ таъҷилан маро даъват карданд. Бояд бигӯям, ки бо шарофати ин зани ҳалиму ҳоксор, меҳмоннавозу инсондӯст умри муаллим ҳеле дароз шуд ва ин қас ниҳоят ба устод ғамхорӣ мекарданд ва домоллоро бодикқат парасторӣ менамуданд. Вақте ба ҳонаи домолло омадам, муаллим беҳол менамуд. Ба ҳулоса омадем, ки ба бемористони Сино мебарем. Бо фарзандонашон низ мувофиқа кардем. Қариб се ҳафта дар беморхона ҳол карданд, аммо аҳволашон бо сабаби бемории саратон ҳуб намешуд. Пешашон даромадам, устод ҳеле ранҷур менамуд. Гуфтанд: «Молло Абдуҷаббор, шуморо ташвиш додам». Чизе нагуфтам. Илова карданд, ки қорҳои зиёдеро ба анҷом расонидем, фурсат шавад, рисолаи «Сиддиқи Аҷзӣ»-ро нашр хоҳем қард. Мадор, ки надоштанд, хайрухуш қардем. Як рӯз баъд аз дунё гузаштанд. Рӯҳашон шод бод. То қили падар фарзандони домолло дар ҳонаи мо мезистанд ва мо ба эшон унс гирифтем. Маъракаи падарашон ҳуб гузашт. Пас аз он, мо фарзандони муаллимиро ғусел намудем.

- Оё мо ба таври қофӣ ба қадри устод Шакурӣ расидем?

- Оре, зиёни мамлакат ба қадри устод Муҳаммадҷон Шакурӣ мерасиданд ва ҳамеша аз аҳволашон ҳабар мегирифтанд. Маҳсусан, Роҳбари давлат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки аз бемории эшон оғаҳ доштанд, аз ҳоли муаллим дар вақтҳои қорӣ қурсон мешуданд ва эҳтироми ҳосаи нисбаташон доштанд. Доимо тавассути мо ба муаллим салом мефиристоданд. Мақолаҳояшонро мутолиа менамуданд ва аз ҳамаи пешниҳодҳояшон боҳабар буданд. Имрӯз ҳам, Академияи миллии илмҳо, Иттифоқи нависандагон, муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ хидматҳои бузургӣ ин олиму донишманд, ҷомеашиносу неҳзатафрӯзи миллатро қадр мекунанд ва ҷашнҳояшро дар сатҳи баланд баргузор менамоянд. Шоғирдон бошанд, мактаби одамияти устодро идома дода, роҳи илмии эшонро пеш мебаранд ва дар рушди илми адабиётшиносӣ саҳми худро меғузоранд.

- Ташаккур барон суҳбат.

Мусоҳиб Одил НОЗИР

Абдуҷаббор Раҳмонзода, Акбари Турсон, Матлубаи Мирзоюнӯс ва устод Муҳаммадҷон Шақурии Бухорӣ

ба минтақаи Вароруд наздиқ дошта, дар ҳамин минтақа забони тоҷикӣ ташаккул ёфтааст. Ин нуқтаро донишманди фарҳеҷтаи эронӣ — Саид Нафисӣ низ ишора кардаанд.

- Устод Шакурӣ дар замонӣ Истиклол бештар ба масоили худшиносии миллии рӯй оварданд. Чӣ зарурат пеш омад, ки устод аз марзи таҳассуси худ фаротар бираванд ва «Хуросон аст ин ҷо»-ву «Фитнаи инқилоб дар Бухоро»-ву, «Аббос Алиев»-у «Пантуркизм...»-ро биофаранд?

- Бале, тақозои таърих, истиқлоли миллии ва дар меҳвари сиёсати давлатӣ қарор гирифтани масъалаҳои таърихиву худшиносӣ устод Муҳаммадҷон Шакурӣ ва дигар олимони муваззаф месохт, ки бештар сари муаммоҳои муҳими шинохти миллат андешаронӣ намоянд ва ба муосирон фочеаҳои аз сари миллат гузаштара шарҳу тавзеҳ диҳанд. Ҳамин боис шуд, ки устод Муҳаммадҷон Шакурӣ рисолаҳои бунёдии ҳешро таълиф кунанд ва роҳи муборизаи фарзандони миллати тоҷикро дар давраи гузариш ба соҳти

поёни ҳар боб ва ё охири қор менавиштанд.

Доир ба идомаи саволатон ҷавоб чунин аст, ки роҳбари рисолаи номзадӣи ман профессор Раҳим Муслумониён буданд ва баъди интиҳоби мавзӯи рисолаи докторӣ худашон пешниҳод карданд, ки азбаски таҳқиқоти Шумо ба наср вобастагӣ дорад, ҳуб мешуд, ки домолло Муҳаммадҷон Шакурӣ мушовири илмӣ интиҳоб шаванд, илова карданд, муаллим. Як рӯз бо профессор Раҳим Муслумониён якҷоя ба кабинетӣ муаллим рафтем ва масъаларо дар он ҷо матраҳ намудем. Бинобар сабаби он ки муаллим маро ҳуб мешинохтанд ва ба қорҳоям шинос буданд, пешниҳодро қабул карданд ва мавзӯро мо дар кафедраи факултаи Шӯрои илмии Донишгоҳи миллии таъдид намудему ба қор қиддӣ машғул шудем ва сари вақт дифоъ қардем.

- Наметаваонам як масъала напурсам. То ҷое медонам, Шумо худатонро шоғирди Соҳиб Табаров ҳам медонед ва бо эшон то охири умр робитаи неқ доштед,

мадҷон Шақуриро дар боло ишора қардам. Ба шарофати рисолаи докторӣ фарзанди маънавии домолло Муҳаммадҷон Шакурӣ низ шудам ва то охири умр худро аз устод ҷудо тасаввур намекардам.

Воқеан, дар баъзе масъалаҳои илмӣ ҳар ду адабиётшинос ихтилофи назар доштанд ва дар мақолаҳояшон ин масъалаҳоро аз ҷиҳати илмӣ шарҳу тавзеҳ меоданд. Дар мақолаи «Ҷу анқоро баланд аст ошён» академик Муҳаммадҷон Шакурӣ ва мақолаи «Амалии носавоб»-и устод Соҳиб Табаров аз ин ихтилофоти назар оғаҳ шудан мумкин аст. Аммо дар муносибати ҳамдигарӣ эшон якдигарро эътироф мекарданд, ҳурмат менамуданд ва аз қитобҳои ҳамдигар оғаҳ буданд ва бо дастхат асарҳояшонро ба якдигар тақдим менамуданд. Боре ҳам эҳсос накардаам, ки устод Муҳаммадҷон Шакурӣ дар ҳақиқи муаллим Соҳиб Табаров дурушт ҳарф зада бошанд. Ҳар ду қун уқобе буданд, ки баланд парвоз мекарданд ва дар сояшон шоғирдон ба қамол

36 ҲАЗОР ИНШООТ ВА 4 МЛН ҶОЙИ КОР

Саҳми баҳши хусусӣ дар иқтисодиёти Тоҷикистон

Дар солҳои соҳибистиклолӣ баҳши хусусӣ аз як ҷузъи иқтисоди миллӣ ба яке аз нерӯҳои асосии рушди он табдил ёфт. Имрӯз фаъолияти соҳибкорону сармоягузoron на танҳо дар истеҳсоли савдо, балки дар бунёди роҳу пул, мактабу беморхона, корхонаҳои саноатӣ ва дигар иншооти муҳими иҷтимоӣ ба таври равшан эҳсос мешавад.

36 ҲАЗОР ИНШООТ

Дар мулоқоти ахир бо соҳибкорону сармоягузoron кишвар Президенти Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон саҳми соҳибкоронро дар пешрафту ободонии мамлакат муҳим арзёбӣ кард. Ба гуфтаи Сарвари давлат, ба истикболи 35-солагии Истиклоли давлатӣ соҳибкорон ва шахсони саховатпеша дар бунёди навсозии зиёда аз 36 ҳазор иншооти истеҳсолӣ, иҷтимоӣ ва инфрасохторӣ иштирок кардаанд.

Ин ракам, пеш аз ҳама, нишон медиҳад, ки соҳибкорӣ имрӯз дигар танҳо хариду фурӯш ё фаъолияти тижоратӣ нест. Сармояи хусусӣ сол то сол бештар ба бахшҳои ворид мешавад, ки бевосита ба сатҳи зиндагии мардум таъсир доранд.

АЗ КОРХОНА ТО МАКТАБУ БЕМОРХОНА

Дар замони соҳибистиклолӣ бо саҳми соҳибкорону шахсони саховатпеша зиёда аз 3300 корхона ва коргоҳи саноатӣ бунёди навсозӣ шудааст. Иншооти саноатӣ дар навбати худ барои коркарди ашёи хоми ватанӣ, истеҳсоли маҳсулоти рақобатпазир ва таъсиси ҷойҳои нави кор мусоидат мекунанд.

Саҳми баҳши хусусӣ дар соҳаҳои иҷтимоӣ низ назаррас аст. Дар ҳамин давра беш аз 4300 иншооти соҳаи маориф, 2200 иншооти тандурустӣ, 2080 майдончаи варзишӣ ва 5100 иншооти хизматрасонӣ бунёд, навсозӣ ва ба истифода дода шудаанд.

Яъне, қисми назарраси сармояи соҳибкорон ба соҳаҳои равона шудааст, ки натиҷаи онҳо бевосита дар зиндагии ҳаррӯзаи мардум — дар дастрасӣ ба мактаб, хизматрасонии тиббӣ, варзиш ва дигар навъҳои хизмат — эҳсос мешавад.

15 ҲАЗОР КИЛОМЕТР РОҲ

Яке аз самтҳои дигари муҳими саҳми соҳибкорон рушди инфрасохторӣ нақлиётӣ мебошад. Тибқи маълумоти расмӣ, бо саҳми баҳши

хусусӣ дар солҳои соҳибистиклолӣ 15 ҳазор километр роҳҳои маҳаллӣ азнавсозӣ ва 734 пул бунёд шудааст.

Барои Тоҷикистон, ки қисми зиёди худро кӯҳсор аст, роҳу пул танҳо воситаи ҳаракат нест. Роҳи хуб деҳаро ба бозор мепайвандад, дастрасиро ба мактабу беморхона осон мекунанд, гардиши молро зиёд ва барои рушди соҳибкорӣ дар минтақаҳо имконият фароҳам месозад.

Аз ин ҷиҳат, саҳмгузори соҳибкорон дар роҳсозӣ ҳамзамон сармоягузори ба рушди иқтисоди маҳаллӣ низ мебошад.

ЗИЁДА АЗ 4 МИЛЛИОН ҶОЙИ КОР

Нақши соҳибкорӣ танҳо бо сохтмони иншоот маҳдуд намешавад. Тибқи маълумоти пешниҳодшуда дар мулоқоти Президенти кишвар бо соҳибкорон, дар 25 соли охир зиёда

аз 4 миллион ҷойи корӣ аз ҷониби соҳибкорон таъсис дода шудааст.

Албатта, ин нишондиҳанда шумораи ҷойҳои кории дар тӯли солҳо таъсисёфтaro ифода мекунад, на шумораи ҷойҳои кории ҳамзамон амалкунанда. Бо вучуди ин, ракам бозгӯи он аст, ки баҳши хусусӣ яке аз манбаҳои асосии шуғл дар мамлакат ба шумор меравад.

Дар санадҳои рушди иқтисодии кишвар низ нақши баҳши хусусӣ махсус таъкид мешавад. Бар асоси Барномаи миёнамуҳлати рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳиссаи баҳши хусусӣ дар маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ тақрибан 70 фоиз ва дар таъмини шуғли аҳоли наздики ҳамин нишондиҳандаро ташкил медиҳад.

НЕРУИ МУҲИМИ РУШДИ ИҚТИСОД

Нақши баҳши хусусӣ дар шароите бештар аҳамият пайдо мекунанд, ки иқтисоди Тоҷикистон суръати баланди рушдро нигоҳ медорад.

Соли 2025 маҷмӯи маҳсулоти дохилии кишвар ба 173 миллиард сомонӣ расид ва рушди воқеии иқтисодӣ 8,4

фоизро ташкил дод. Дар даҳ соли охир ҳаҷми ММД 3,4 баробар афзуда, рушди миёнаи солонаи иқтисод 7,6 фоизро ташкил кардааст.

Дар чунин шароит вазифаи баҳши хусусӣ низ тағйир меёбад. Агар дар солҳои аввали иқтисоди бозорӣ соҳибкорӣ бештар ба тижорати хизматрасонӣ тамаркуз мекард, имрӯз зарурати гузариш ба истеҳсолот, коркарди ашёи хом, технологияҳои нав, содирот ва таъсиси ҷойҳои кории устувор бештар мегардад. Сармояи хусусӣ метавонад дар баробари давлат яке аз сарчашмаҳои асосии навсозии иқтисодиёт бошад. Таҷрибаи солҳои охир нишон медиҳад, ки соҳибкорон аллакай дар сохтмони корхона, мактаб, беморхона, роҳу пул ва дигар иншооти иҷтимоӣ нақши муассир доранд.

Аз ин рӯ, рушди соҳибкорӣ танҳо масъалаи манфиати як гурӯҳи иқтисодӣ нест. Он ба таъсиси ҷойҳои кор, афзоиши истеҳсолот, бештар шудани инфрасохтор ва дар ниҳоят ба сатҳи сифати зиндагии мардум иртиботи мустақим дорад.

Д. ҚОДИРПУР

СИННИ НАФАҚА БОЛО МЕРАВАД?

(Аввалаш дар саҳ. 5)

Дар ҷомеа нигаронии маъмул ин аст, ки бисёре аз шаҳрвандон, махсусан дар корҳои ҷисмонӣ, сохтмон, кишоварзӣ, нақлиёт ва дигар касбҳои вазнин, то синни 63-65 солагӣ қобилияти кории пешинаро нигоҳ дошта наметавонанд. Барои як қорменти идора 65 сол метавонад қобили қабул бошад, аммо барои қорғари сохтмон, ронанда ё деҳқоне, ки даҳсолаҳо меҳнати вазнин кардааст, масъала тамоман дигар аст.

Нигаронии дигар ба замон дахл дорад. Дар Тоҷикистон замон дар баробари қор расмӣ қисми зиёди қори хонаводагӣ — тарбияи фарзанд, нигоҳубини қиронсолон ва қорҳои хонаро низ бар дӯш доранд. Аз ин рӯ, танҳо бо далели он ки замон умри қарортар мебинанд, панҷ соли дигар нигоҳ доштани онҳо дар қорзи меҳнат метавонад бо воқеияти иҷтимоии оилаҳо бархӯрд кунад.

НАФАҚАИ КАМ — МАСЪАЛАИ МУҲИМТАР?

Баҳси синни нафақа суоли дигарро пеш меорад, ки оё маблағи нафақа ба зиндагии нафағир меравад? (Нигаред ба инфографикаи мо)

Соли 2024 нафақаи миёна аз рӯи синну сол тақрибан 475,8 сомонӣ буд ва танҳо 22,1 дарсади музди миёнаи меҳнатро ташкил медод. Аз 1 сентябри соли 2026 нафақаҳо зиёд шуданд, аммо ҳатто баъди афзоиш вазъи зиёд тағйир наёфтааст, зеро нархи молу маҳсулот дар бозор ҳамарӯза боло меравад.

БОР низ тавсия медиҳад, ки индексатсияи нафақа на танҳо ба афзоиши номиналӣ, балки ба таваҷҷуҳ ба арзиши воқеии зиндагӣ пайваст карда шавад.

Яъне агар инсон қарор ба нафақа қарорд ҳама, аммо баъдан нафақаи ӯ қорзи зиндагии шоиста қифоя набошад, қар ислоҳоте ба мақсади ниҳой нахоҳад расид ва мушкили мардум қар нахоҳад шуд.

О. СОҲИБЗОДА

Саҳми соҳибкорон дар зерсохтори Тоҷикистон дар тӯли 35 сол

КАСЕ, КИ АЗ ЧОНАШ ГУЗАШТААСТ...

Ду бардошт аз мутолиаи як китоб

Ба идораи ҳафтаномаи «Тоҷикистон» ва PRESSA.tj чанд нафар аз донишҷӯёни факултаи журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон барои коромӯзӣ омаданд. Мо хостем нахустин қадами онҳо дар идора аз мутолиа оғоз шавад. Аз ин рӯ, китоби тозанаشري сармуҳаррири ҳафтанома Шариф Ҳамдампури - «Президент. Аз Хусдеҳ то Сингапур»-ро ба онҳо пешниҳод кардем, то бихонанд ва бардоштҳои худро рӯи қоғаз оранд. Ин навиштаҳо нахустин таассуроти рӯзноманигорони ҷавон аз мутолиаи китобанд. Ҳамчунин, яке аз онҳо дар бораи муаллими дӯстдоштааш матлабе навиштааст, ки онро ҳам манзури шумо мекунем. Насиба, Насима ва Нӯшин номҳое ҳастанд, ки умед дорем дар оянда ситораҳои журналистикаи тоҷик хоҳанд шуд.

АЗ ИДОРА

КИТОБЕ, КИ БА АНДЕШИДАН ВОДОР МЕКУНАД

Китоби Шариф Ҳамдампури «Президент. Аз Хусдеҳ то Сингапур» дар бораи сафарҳои сарнавиштсози Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон қисса мекунанд. Муаллиф хонандаро ба як сафари таърихӣ мебарад, ки дар он ҳар лаҳза қиссаи ҷолибе аст, ки хоҳиши идомаи мутолиаро бештар кунад.

Ба назари ман, арзиши китоб дар он аст, ки хонанда баъди мутолиаи он ҳам чизе барои андеша дорад. Масалан, вақте саҳифаҳои аввали китобро хондам, меҳостам боз ҳам ҷаҳонгардонам ва идома дидам. Ҳамон рӯзе, ки китоб дар дастам буд, яке аз ҳамкурсонам низ чанд саҳифаи онро хонд. Рӯзи дигар аз ман пурсид:

- Чаро ҳамон китобро наовардӣ?

Ин барои ман нишон дод, ки китоб танҳо маро не, балки хонандаи дигарро ҳам ба худ ҷалб кардааст.

Ба назари ман, «Хусдеҳ» дар унвони китоб рамзи роҳи расидан ба сулҳ аст ва «Сингапур» рамзи роҳ ба сӯйи ободиву пешрафт. Яъне,

миёни ин ду ном як роҳи бузурги давлатсозӣ ҷой гирифтааст.

Ҷолибии дигари китоб дар он аст, ки муаллиф худ шоҳиди бисёре аз воқеаҳои дар он дарҷшуда будааст. Аз ин рӯ, навиштаҳо на танҳо нақли таърих, балки хотираи шахсии рӯзноманигоре ҳастанд, ки ин рӯйдодҳоро аз наздик дидааст.

Қаҳрамони асосии китоб Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон аст. Дар саҳифаҳои китоб ӯ ҳамчун шахси устувор, ҷиддӣ ва боирода тасвир мешавад. Дар чехрааш нишоне аз дудилағӣ дида намешавад. Ин хислатҳо дар лаҳзаҳои душвори сарнавишти кишвар бештар эҳсос мешаванд.

Муаллиф дар яке аз бахшҳои китоб менависад, ки дар ин сафарҳо кишварҳои пешрафта, қасрҳои бошукӯҳ ва шаҳрҳои ободро дидааст, аммо муҳимтар аз ҳама, шоҳиди он гардидааст, ки давлат аз андеша оғоз меёбад ва сулҳ аз ҷасорат неру мегирад.

Хулоса, воқеаҳои ин китоб воқеӣ ва барои шинохти як марҳилаи муҳими таърихи Тоҷикистони соҳибистиклол ҷолибанд. Ман мутолиаи онро ба ҳар касе, ки меҳодад дар бораи роҳи сулҳ ва давлатсозии Тоҷикистон бештар донанд, тавсия медиҳам.

Бовар дорам, ки баъди чанд сол боз ба ин китоб бармегардам. Чун он дар хотири ман ҷой гирифт ва пас аз бастани саҳифаи охирин ҳам маро ба андеша водор кард.

Насиба
МАМАДРИЗОЕВА

ИБРАТ БА НАСЛИ ҶАВОН

Аз мутолиаи ин китоб ба хулосае омадам, ки барои ба даст овардани сулҳу оромӣ танҳо имзо гузоштан кофӣ набудааст. Барои ин ҷасорат, иродаи устувор ва ҳатто аз худ гузаштан лозим будааст. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ин масъулиятро бар дӯш гирифта, барои сулҳу суботи кишварамон талошҳои зиёде кардаанд.

Мо - насли даврони Истиклол он рӯзҳои саҳтеро, ки падарону бобоёни мо аз сар гузаронидаанд, надидаем. Шукрона мекунем, ки имрӯз дар фазои сулҳу ваҳдат зиндагӣ дорем. Аммо аз нақлу хотираҳо медонем, ки кишвари азизии мо рӯзҳои хеле душворро паси сар кардааст ва ҳатто хатари аз байн рафтани давлат вучуд доштааст. Яке аз лаҳзаҳое, ки аз китоб ба ман бештар таъсир кард, сафари соли 1996 ба Хусдеҳи Афғонистон буд. Ин сафарро мардум бо изтироб интизор буданд. Он субҳ тундбоди саҳт мевазид, вале бо вучуди ин одамони зиёде дар фурудгоҳ ҷамъ омада буданд. Дар чехраи ҳар

кас нигаронӣ эҳсос мешуд. Ҳама медонистанд, ки сафар осон нест. Эҳтимол буд сулҳ ҳосил нашавад ва ҳатто бозгашт зери суол монад.

Дар ҳамин лаҳза Президент назди ҷарҳбол истода, ба мардуми ҷамъомада нигариста, бо қатъият гуфтаанд: «Ҳар касе аз ҷонаш гузаштааст, ҳамроҳи ман ба ҷарҳбол нишинад». Ин ҷумла барои ман аз таъсирбахштарин лаҳзаҳои китоб буд. Он нишон медиҳад, ки барои сулҳи миллат танҳо сухан не, балки ҷасорат ва омодагӣ ба фидокорӣ лозим будааст.

Қиссаҳои ин китоб зиёдаанд, аммо ман хостам маҳз ҳамин лаҳзаро рӯйи қоғаз оварам. Зеро он ба мо - насли имрӯз мефаҳмонад, ки сулҳу оромие, ки дорем, осон ба даст наомадааст. Мо - насли даврони Истиклол бояд кӯшиш кунем, ки давлати мо ҳамеша поянда бошад ва бо илму дониш, меҳнату масъулияти худ Парчами Тоҷикистонро боз ҳам баландтар бардорем.

Насима РАҲМОНЗОДА

Дар зиндагии ҳар инсон шахсоне ҳастанд, ки бо дониш, суҳан ва рафтори худ дар қалби дигарон ҷой мегиранд. Онҳо на танҳо илму маърифат меомӯзонанд, балки роҳи дурусти зиндагӣ, андешидан ва бо умед ба оянда нигаристанро низ ёд медиҳанд.

Устод аз ҷумлаи ҷунин шахсиятҳо, ки нақши ӯ дар ташаккули маънавия ва зехнии шогирдон бебаҳост. Баъзе инсонҳоро бо суҳанонашон мешиносем, баъзеи дигарро бо рафторашон эҳтиром мекунем, аммо омӯзгороне низ

СИРРИ ДАРСИ ШАВҚОВАР

ҳастанд, ки бо дониш, хоксорӣ ва муносибати самимии худ дар хотираи шогирдон ҳамеша боқӣ мемонанд. Барои ман яке аз ҷунин шахсон устои азизам Ҳукмиддин Сафаров мебошад. Ӯ на танҳо бо донишу таҷриба, балки бо суҳанони ҳикматомез, муносибати самимӣ ва эҳтиром ба шогирдон сазовори қадриносист. Навиштан дар бораи ҷунин инсон осон нест, зеро баъзе эҳсосотро бо чанд ҷумла баён кардан душвор аст. Аммо меҳодам дар ин навишта аз шахсияти устод Ҳукмиддин Сафаров, роҳи зиндагӣ ва нақши ӯ дар тарбияи насли ҷавон қисса кунам. Ҳукмиддин Орзуевич Сафаров 17 январи соли 1978 дар ноҳияи Абдурахмони Ҷомии вилояти Хатлон ба дунё омадааст. Соли 1996 ба Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дохил шуда, соли 2000 онро аз рӯйи их-

тисоси филолог, омӯзгори забон ва адабиёти тоҷик хатм кардааст. Соли 2002 магистратураи донишгоҳро ба анҷом расонидааст. Солҳои 2004-2008 ба хайси методисти шӯъбаи тарбияи ДМТ фаъолият кардааст. Баъдан дар кафедраи услубшиносӣ ва таҳрири адаби қор карда, солҳои 2009-2012 дар аспирантура таҳсил кардааст. Соли 2015 рисолаи илмӣ худро барои дарёфти дараҷаи номзоди илмҳои филологӣ хиямоя намудааст. Аз соли 2012 ба хайси дотсенти кафедраи услубшиносӣ ва таҳрири адабии факултети журналистика фаъолият дошта, моҳи октябри соли 2017 мудири кафедра таъин шудааст. Устод муаллифи ду монография ва зиёда аз 50 мақолаи илмӣ мебошад. Бо вучуди ин ҳама дастовардҳои илмӣ, Ҳукмиддин Сафаров шахси хеле хоксор, самимӣ

ва боназokatанд.

Ҳар вақте устод барои дарс ба синфхонаи мо ворид мешаванд, ба назарам 50 дақиқаи дарс мисли 5 дақиқа мегузарад. Донишҷӯ намеходад, ки дарс ба охир расад. Ҳатто баъзан аз устод хоҳиш мекардем, ки дар вақти танаффус ҳам дарсро идома диҳанд. Он қадар дарсро сода, фаҳмо ва ҷолиб мегузaronанд, ки бисёр нуктаҳо бо як бор шунидан дар хотир мемонанд. Яке аз ҷумлаҳои устодро ҳеҷ гоҳ фаромӯш намекунам. Боре вақти танаффус фаро расид. Муаллим гуфтанд:

- Танаффус кунед, аммо ба берун набароед.

Бо шунидани ин суҳан ҳамаи ҳамкурсонамон хандиданд...

Боре хангоми суҳбат аз устод пурсидам:

- Устод, чаро дарсҳои шумо ин қадар шавқовар ва зуд мегу-

заранд, сирҳи он дар чист?

Устод хандиданд ва мисли ҳамеша бо хоксорӣ ҷавоб доданд:

- Ин ягон сир надорад, равиши дарсдиҳии ман аз ҳамаи аудитория вобаста аст. Бо донишҷӯёне, ки хоҳиши хондан доранд, дарс хеле шавқовар мегузарад ва муаллим ҳам меҳодад бо онҳо бештар дарс гӯяд.

Вақте ин ҷавобро шунидам, боз ҳам бештар эҳсос кардам, ки устод ба мо - донишҷӯён бо эҳтиром муносибат мекунанд ва меҳодад шавқу хаваси моро ба дониш зиёдтар созанд.

Устод барои ман танҳо омӯзгори фани забони адабии тоҷикӣ нестанд. Эшон роҳнамо, маслиҳатгар ва шахсе ҳастанд, ки бо рафтору суҳани худ ба шогирд дарси зиндагӣ медиҳанд.

Нӯшин
БОҚИЗОДА

АЗ 26 ОКТЯБР ТО 6 НОЯБР ДАР ҶУМҲУРӢ МАЪРАКАИ ИММУНИЗАТСИЯИ КӢДАКони АЗ 6-МОҲА ТО 5-СОЛА БАР ЗИДДИ СУРҲАКОН ВА ГУЛАФШОН ГУЗАРОНИДА МЕШАВАД. ТИБҚИ НАҚША, БЕШ АЗ 818 ҲАЗОР КӢДАК БОЯД ФАРО ГИРИФТА ШАВАНД. ЧАРО ИН ДУ БЕМОРӢ ХАТАРНОКАНД? ОӢ КӢДАКИ СОЛИМ БЕ ВАКСИНА ҲАМ МЕТАВОНАД АЗ ОНҲО ЭМИН МОНАД? БАРОИ ПОСУХ БА ИН ВА ДИГАР САВОЛҲО БО ТАБИБИ СИРОЯТШИНОСИ КӢДАКОНА МУРОД ГАДОЙБОВЕВ СУҲБАТ ОРОСТЕМ.

КӢДАКОНРО ЧӢ АЗ МАӢЮБӢ ЭМИН НИГОҲ МЕДОРАД?

- Чаро имрӯз масъалаи пешгирии сурҳакон боз ҳам муҳим шудааст?

- Солҳои охир, махсусан баъди пандемияи COVID-19 ва зиёд шудани тарғиботи зиддиваксинавӣ, сатҳи фарогирии кӯдакон ба ваксинатсия коҳиш ёфт. Ин бисёр хатарнок аст, зеро сурҳакон яке аз бемориҳои серсирияттарин мебошад. Сириятнокии он ба 90—95 фоиз мерасад ва як бемор метавонад аз 12 то 18 нафари эмнашударо сирият кунад.

- Агар сатҳи иммунизатсия паст шавад, хатари эпидемия вучуд дорад?

- Албатта. Вакте иммунитет дастачамӣ аз 95 фоиз поён мефарояд, вируси сурҳакон ва гулафшон босуръат паҳн мешавад. Сурҳакон танҳо инсонро сирият мекунад, вале вирусаш

кобиляти фавкулодаи паҳншавӣ тавассути хаворо дорад. Ҳатто метавонад аз роҳи низоми ҳавокашӣ ба хона ё ошёнаҳои дигар гузарад.

- Чаро иммунизатсия оммавӣ зарур аст?

- Ҳадафи асосӣ сохтани «сипари муҳофизатӣ» ё иммунитет дастачамӣ мебошад. Вакте шумораи зиёди кӯдакон эм мешаванд, занҷири интиқоли вирус қанда мешавад. Ин на танҳо кӯдакони ваксинагирифтаре, балки ширхоракое, ки ҳанӯз ба синни эмкунӣ нарасидаанд ва кӯдаконе, ки монетаи воқеии тиббӣ доранд, муҳофизат мекунад.

- Сурҳакон ва гулафшон чӣ фарқ доранд?

- Сурҳакон одатан бо таби баланд - то 39-40 дараҷа, сулфаи хушк, обрави бинӣ, сурхшавии чашм ва доғҳои махсуси луобпардаи даҳон оғоз меёбад. Доғҳои пӯст тадриҷан пайдо мешаванд.

Гулафшон бештар сабук мегузарад. Ҳарорат маъмулан 37-38 дараҷа мешавад. Гиреҳҳои лимфавии пушти гардан калон ва дарднок шуда, дар тамоми бадан доғҳои хурди сурх пайдо мешаванд. Аммо волидон набояд кӯшиш кунанд, ки танҳо аз рӯйи доғҳо ташхис гузоранд. Ташхиси дақиқро табиб муайян мекунад.

- Баъзеҳо мегӯянд, сурҳакон бемории одии кӯдакӣ аст...

- Ин андеша бисёр хатарнок аст. Сурҳакон метавонад системаи иммунитет кӯдакро барои моҳҳо ва ҳатто солҳо заиф созад. Аз оқибатҳои вазнини он пневмония, илтиҳоби гӯш бо хатари ношунавоӣ ва энцефалит мебошанд. Энцефалит метавонад боиси маъҷубӣ ё марг гардад.

- Қадом кӯдакон бештар дар хатар мебошанд?

- Пеш аз ҳама, кӯдакони то яксола, кӯдакони камвазн, онҳое, ки норасоии витамини А доранд ва албатта, ҳамаи кӯда-

кони эмнашуда. Вале бояд дар хотир дошт, ки ҳатто кӯдаки аз ҳар ҷиҳат солим метавонад ба беморӣ гирифтаре шавад.

- Гулафшон чаро барои занони ҳомила хатарнок аст?

- Агар зани ҳомилаи эмнашуда, махсусан дар се моҳи аввали ҳомиладорӣ ба гулафшон гирифтаре шавад, вирус метавонад ба ҷанин зарари ҷиддӣ расонад. Ин ҳолат метавонад боиси исқоти ҳамл, фавти ҷанин ва ё таваллуди кӯдак бо нуқси модарзодии дил, нобинӣ, ношунавоӣ ва ақибмонии рушди ақлӣ гардад. Аз ин рӯ, вакте мо кӯдаконро бар зидди гулафшон эм мекунем, дар асл насли ояндаро низ муҳофизат менамоем.

- Чаро ду вояи ваксина зарур аст?

- Вояи аввал, ки дар 12-моҳагӣ гузаронида мешавад, тақрибан 93-95 фоизи кӯдаконро муҳофизат мекунад. Дар қисми ками кӯдакон антитела пайдо

намешавад. Вояи дуюм муҳофизатро ба 99-100 фоиз мерасонад ва хотираи мустаҳкамӣ иммунитет ба вучуд меорад.

- Ғизои хуб ва иммунитет қавӣ метавонад ҷойи ваксинаро гирад?

- Не. Ғизои хуб, варзиш ва витаминҳо саломатии умумиро мустаҳкам мекунанд, аммо иммунитет махсус бар зидди вируси сурҳакон ва гулафшон намедиханд.

- Ба волидоне, ки мегӯянд «бигзор кӯдак ҳудаш бемор шуда, иммунитет гирад», чӣ мегӯед?

- Ин бозӣ бо саломатии кӯдак аст. «Нархи» ҷунин иммунитет метавонад пневмония, энцефалит, маъҷубӣ ё ҳатто марг бошад. Ваксина ҳамоно иммунитетро бе ин хатарҳои вазнин ба вучуд меорад.

- Ваксина то чӣ андоза беҳатар аст?

- Ваксинаҳои муосир солҳои зиёд санҷида шудаанд. Сурхшавӣ ё каме дард дар ҷойи сӯзандору, баланд шудани ҳарорат ва доғҳои кӯтоҳмуддат метавонанд воқуниши муқаррарӣ бошанд. Аммо агар ҳарорат аз 39 дараҷа баланд шавад, кӯдак беш аз се соат беист гирия кунад, нафаскашӣ душвор ё рӯю лаб варама кунад, фавран ба табиб муроҷиат кардан лозим аст. Аз ҳамин сабаб баъди эмкунӣ 30 дақиқа дар муассисаи тиббӣ мондан зарур аст.

- Ниҳоят, ба волидоне, ки ҳанӯз дудилаанд, чӣ маслиҳат медиҳед?

- Ба овоза ва миш-мишҳои шабақаҳои иҷтимоӣ не, ба мутахассисони тиб ва далелҳои илмӣ таъя кунад. Агар кӯдак монетаи воқеии тиббӣ надошта бошад, ӯро ҳатман эм намоед. Фарзандро аз бемории хатарнок ва оқибатҳои сангини он бе муҳофизат нагузоред.

Мусоҳиб: Ф. САТТОРӢ

Толёнома

Ҳамал
21.03 - 20.04

Ин ҳафта барои шумо имкониятҳои хуб фароҳам меорад. Шояд ба яке аз максадҳои деринтизиратон расед. Аммо нимаи дуюми ҳафта хабари нохуш метавонад таъбатонро хира созад. Саросема нашуда, кӯшиш кунед, ки ҳақро аз ноҳақ ҷудо намоед.

Саратон
22.06 - 23.07

Ин ҳафта шуморо рӯйдодҳои ғайриҷашмдошт интизоранд. Хабарҳои омадани хостгорон метавонад ҳам хурсандатон кунад ва ҳам боиси ташвиш гардад. Агар ба зиндагии мустақилона одад карда бошед, пеш аз қабули қарор ҳама паҳлуҳои онро ба назар гиред.

Мизон
25.09 - 22.10

Ин ҳафта қорҳои зиёде шуморо интизоранд ва барои ба анҷом расонидани онҳо захираи бештар кашидан лозим меояд. Хангоми қор бо ҳуҷҷатҳо бодикқат бошед, зеро як иштибоҳи хурд метавонад мушқил эҷод кунад.

Қаддӣ
22.12 - 20.11

Баъзе амалҳоятон боиси норозигии ҳамкорон шаванд.

Савр
21.04 - 21.05

Ин ҳафта ситораҳо ба шумо тавсия медиҳанд, ки оромиро нигоҳдоред. Бо мушқилоте рӯ ба рӯ мешавед, ки ҳалли онҳо осон нахоҳад буд. Нимаи дуюми ҳафта ба саломатии худ диққати бештар диҳед ва дар ҳолати зарурӣ ба духтур муроҷиат кунед.

Асад
23.07 - 22.08

Ин ҳафта вақти ғайриодатӣ шудан аст. Агар таҷавбу ситора нишон диҳед ва масъулиятро ба дӯш гиред, метавонед тавачҷуҳи роҳбари худро ҷалб карда, ба вазифаи беҳтаре сазовор шавед. Дӯстдоштаатон метавонад аз мушқилоти молиявӣ шикоят кунад.

Ақраб
23.10 - 22.11

Ин ҳафта барои шумо метавонад оғози шиносии муҳим бошад. Агар бо шахси муносибе вохӯрдан хоҳед, ба атрофиён диққат диҳед ва имкониятҳоро аз даст надиҳед. Нимаи дуюми ҳафта вохӯриҳои қорӣ шояд он гуна, ки интизор доштед, натиҷа надиханд.

Далв
21.01 - 19.02

Ин ҳафта барои далвҳо бобарор буда метавонад. Агар фикр ё лоиҳаи нав дошта бошед, пеш аз пешниҳод кардан онро ҳамаҷониба санҷед. Нимаи дуюми ҳафта эҳтимоли шиносии нав ва муҳим вучуд дорад. Агар қасе ба шумо писанд ояд, шитоб накунад.

Ҷавзо
22.05 - 21.06

Ҳафтаи нав бо омадани меҳмонони деринтизор ба шумо хурсандӣ мебахшад. Аммо нимаи дуюми ҳафта лозим меояд, ки сирри аз шахси дӯстдошта пинҳонкардаатонро ошкор кунед. Ростқавлӣ муносибатҳои шуморо мустаҳкамтар месозад.

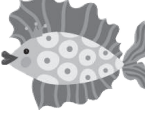
Сунбула
23.08 - 22.09

Ин ҳафта шояд дар муносибатҳои ошкона каме душворӣ кашед. Рашки шахси дӯстдоштаатон метавонад шуморо норозат созад. Ба ҷои яқравӣ, бо ӯ оромона суҳбат кунед ва кӯшиш намоед, ки сабаби нигаронихояшро фаҳмед.

Қавс
25.11 - 21.12

Ин ҳафта дар ҷойи қор сабру таҳаммул ва эҳтиёт-қорӣ ба шумо зарур мешавад. Эҳтимол баъзе ҳамкоронатон ба шумо ҳалал расонанд ё барои ба мушқилӣ гирифтаре шуданатон кӯшиш кунанд. Ба иғво дода нашавед ва рафтори оромонаи худро нигоҳдоред.

Ҳум
20.02 - 20.03

Ин ҳафта пур аз рӯйдодҳои муҳим мешавад. Қорҳои заруриро ба таъхир нагузоред, то баъдан ба мушқилӣ дучор нашавед. Дар ҳаёти шахсӣ кӯшиш кунед, ки нофаҳмиҳоро бо роҳи суҳбати оромона ҳал кунед ва бо шахси дӯстдоштаатон баҳсу ҷанҷол накунад.

ИФТИТОҶИ НИМПАЙКАРАИ ТОҶӢ УСМОН БО ҲУЗУРИ МАНИЖА САНГИН

Дар назди Кохи матбуоти шаҳри Хучанд нимпайкараи адиб, рӯзноманигор ва муҳаққиқи маъруфи тоҷик Тоҷӣ Усмон гузошта шуд. Дар маросими пардабардорӣ намоёндогони аҳли фарҳанг, рӯзноманигорон, назди кону пайвандони адиб ва набераи машҳури ӯ - овозхон Манижа Сангин иштирок карданд. Ин иқдом дар соли таҷлили 120-солагии Тоҷӣ Усмон сурат гирифт.

Қомат афростани нимпайкараи Тоҷӣ Усмон дар назди Кохи матбуот рамзӣ ҳам ҳаст. Зеро қисми зиёди зиндагии ин шахсияти фарҳангӣ бо матбуот, рӯзноманигорӣ ва эҷоди публицистӣ пайванд дошт. Ӯ аз ҷумлаи нахустин рӯзноманигорони касбии тоҷик буд, ки ханӯз дар солҳои бистуму сиюми асри гузашта ба майдони матбуот ворид шуда, то охири умр аз қалам дур намонд. Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон Тоҷӣ Усмонро аз адибону публицистоне медонад, ки фаъолияти журналистӣ ӯро ба эҷоди лавҳа, очерк, ҳаҷвия ва таҳқиқоти адабӣ овард.

Тоҷӣ Усмон соли 1906 дар деҳаи Унҷии Хучанд, ҳоло ноҳияи Бобочон Ғафуров ба дунё омадааст. Манбаъҳои адабӣ оғози фаъолияти эҷодии ӯро ба солҳои 1920 рабт медиҳанд. Ӯ дар рӯзномаҳои маҳаллӣ кор карда, соли 1926 муҳаррири рӯзномаи «Ҳақиқат» шудааст. Баъдан дар «Тоҷикистони сурх» ва рӯзномаи «Бо роҳи ленинӣ» фаъолияти рӯзноманигорӣ кардааст.

Тоҷӣ Усмон танҳо рӯзноманигор

набуд. Ӯ дар баробари фаъолияти публицистӣ ба адабиёти бадеӣ ва таҳқиқи адабӣ низ тавачҷуш дошт. Аз ӯ китоби мачмуаҳои «Кашфи асрор», «Ганҷинаи шеърҳои тоҷикӣ», «Ханда ва истехзо», «Шоираҳои боистеъдод», «Шоира Маҳастӣ», «Духтари никобдор», «Лаънаткардаи халқ» ва «Бисту се адиба» ва осори дигар боқӣ мондаанд.

Яке аз самтҳои ҷолиби фаъолияти илмӣ ӯ омӯзиши рӯзгор ва осори занони суҳанвари форсу тоҷик буд. Асари «Бисту се адиба» аз ҷумлаи корҳои муҳими ӯ дар шинохти бонувони суҳанпардозии адабиёти классикии форсу тоҷик маҳсуб мешавад. «Шоира Маҳастӣ» низ аз осорест, ки Тоҷӣ Усмон дар он ба пажӯҳиши мероси яке аз маъруфтарин суҳанварони зан — Маҳастии Хучандӣ рӯ овардааст.

Фаъолияти ӯ ба як соҳа маҳдуд набуд. Тибқи ҳолномаи ҳуди Тоҷӣ Усмон солҳои Ҷанги дуҷӯи ҷаҳон ӯ дар соҳторҳои Артиши Шӯравӣ фаъолият дошта, соли 1944 ба Эрон фириастода шудааст. Дар он ҷо мудирӣ масъули рӯзномаи «Аҳбори тозаӣ рӯз» буд, ки барои хонандагони форсизабон нашр мешуд.

Баъди бозгашт Тоҷӣ Усмон фаъолияти рӯзноманигорӣ ва адабии худро идома дод. Номҳои ӯ бо маҷаллаи ҳаҷвӣ «Хорпуштак» низ пайванд дорад. Осори ҳаҷвӣ публицистии ӯ дар замони худ хонандаи зиёд доштааст ва ҳамзамонаш аз забони раво ва қалами тези ӯ ёд кардаанд.

Тоҷӣ Усмон соли 1968 аз олам даргузашт.

Сарояндаи шинохта Манижа Сангин барои маросими пардабардорӣ аз нимпайкараи бобояш аз Маскав ба Хучанд омада буд. Ӯ набераи духтари Тоҷӣ Усмон аст. Модари ӯ Нациба Усмонова духтари адиб мебошад. Ҳуди Манижа низ борҳо гуфтааст, ки муҳити фарҳангии хонавода ва мероси бобояш ба ташаккули завоқи эҷодии ӯ таъсир доштааст.

Ба тавачҷуҳи Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати ҶТ

ЗАБОНАМОНРО ХОР НАКУНЕД!

Оид ба забони давлатӣ, поку беолоиш нигоҳ доштан ва пос доштани он борҳо мақолаю пешниҳодҳо чоп шудаанд. Аммо ба ин нигоҳ накарда, ҳоло ҳам гоҳ-гоҳ ҳолатҳои хор кардани забони ноби тоҷикӣ ба назар мерасад. Мо ин ҷо меҷӯем оид ба номгузориҳои маҳаллаю деҳаҳо ва кӯчаҳо чанд андеша баён кунем.

Ноҳияи Муъминобод аз 139 деҳа ва садҳо кӯча иборат аст. Аксари номҳои онҳо дар солҳои Истиқлол иваз шудаанд. Аммо рӯи роҳ гуфтаниам, ки баъзе «забоншиносони навбаромад» ба хусну қубҳ ва тозагии забони ширину гуворон тоҷикӣ доғ мегузоранд.

Дар панҷ соли охир чанд маротиба номи ҷамоатҳои Чашмасор ва Тутиён иваз карда шуд, ки ин ҳар бор ба бучети маҳаллӣ хароҷоти зиёдатӣ меорад. Дар ноҳия деҳаи собиқи Қипчоқро Чашмасор номиданд. Баъдан ба як ҷамоати дигарӣ калон номи «Чашмасорон» гузоштанд. Ё деҳаи Чуқурқишлоқро меҳоханд «Ҳамдех» ном гузоранд, ҳол он ки дар забони тоҷикӣ калимаи фаҳмо ва маъмули «ҳамдеха» ҳаст.

Ҳатто баъзе шеърнависону шоирон ҳам гоҳе вожаҳои сохтаю бофта, аз қабилҳои «ободон», «тозабунёдон», «ҷаман-

зодон»-ро пешкаши хонанда мекунанд. Бо ҳамин роҳ забонамонро бесохибу бедарвоза мегардонем.

Дар нимроҳи Муъминобод деҳае аз қадим Толеъ ном дошт, баъдан Толеъи Нав ҳам мегуфтанд. Аммо баъдан номҳои ҷанд деҳаро ҷунин иваз карданд: Ҷумҷукӣ - Даҳаначиён, Турқонӣ - Торқонӣ, Ҷидабулоқ - Синҷидара, Тебалай - Корворноҳа, Толеъ - Чорҷашмон, Чубек - Чубдара. Ба назари ман, қисме аз ин номҳо ғушҳарош ва бемаънӣ садо медиҳанд. Ҳол он ки дар минтақаи Чилдухтарон деҳае бо номи Синҷидара аллақай вучуд дорад. Масъулони соҳаи забон дар ноҳия мегӯянд, ки ҷунин номгузориҳо бо мувофиқаи Кумитаи забон ва истилоҳот сурат гирифтаанд.

Мутаассифона, ҷунин безътиной ба тозагии забони давлатӣ дар дигар минтақаҳои кишвар ҳам ба назар мерасад. Масалан, дар яке аз ноҳияҳои минтақаи Бохтар ба ҷамоате номи Тангриқулов гузоштаанд. Ном, ба назари ман бояд ҳам маъно дошта бошад ва ҳам хушсадо бошад.

Дар ҷойҳои дигар номи деҳахоро Истиқлол, Ваҳдат, Зарнисор, Зарқамар гузоштаанд. Ин номҳо зебо ва маънодор хастанд. Аммо дар як ноҳия ду

деҳаро Сармайдон-1 ва Сармайдон-2 номидаанд. Агар деҳаи дигаре пайдо шавад, оё онро Сармайдон-3 ва сипас 4-у 5 меномем?

Боз ҷунин андеша пайдо шудааст, ки гӯё ҷамоатҳоро ба номи шахсони хизматнишондодаю обрӯманд гузоштан дуруст нест. Чаро?

Яке аз ҷамоатҳоро ба номи вакили Шӯрои Олии Тоҷикистон, аз ҷумлаи барқароркунадагони соҳти конституционӣ Нуралӣшо Назаров ном гузоштанд. Аммо ин кор ҳам ба баъзеҳо писанд наомад.

Ба андешаи ман, дар назди маҷлиси вакилони халқи шаҳру ноҳияҳо, вилоятҳо ва ҳатто Маҷлиси намоёндогон бояд аз ҳисоби забоншиносон, таърихшиносон ва олимони варзида комиссияҳои доимӣ оид ба номгузорӣ таъсис дода шаванд. Ҷунин комиссияҳо бояд ҳар пешниҳодро аз ҷиҳати таърихӣ, забонӣ ва маъноӣ таҳлил намуда, баъдан ҳулоса диҳанд.

Ном танҳо як қалима нест. Он бахше аз таърих, фарҳанг ва ҳувияти мардум аст. Пас, дар номгузорӣ бояд ҳар қадарро бо андеша гузошт ва забонамонро хор накард.

Нурулло Ҳасанов,
рӯзноманигор

МАВЛУДНОМА

29 ОКТАБР

Юрий Пўлодов (1956-2002), 70-солагии зодрӯзи мутриб, Ходими шоистаи ҳунари Тоҷикистон.

Файзалии Шукӯр (1956), 70-солагии зодрӯзи нависанда.

30 ОКТАБР

Ирина Савелева (1931), 95-солагии зодрӯзи актрисаи балет, Ҳунарпешаи шоистаи Тоҷикистон.

Муҳаммадҷон Шакурӣ (1926-2012), 100-солагии зодрӯзи доктори илми филологӣ, академики АИ Тоҷикистон, Ходими шоистаи илми ҷумҳурӣ, дорандаи Ҷоизаҳои давлатии ба номи Рӯдакӣ ва Сино.

31 ОКТАБР

Аҳмадҷон Парпиев (1916-1996), 110-солагии зодрӯзи актёри театр, Ҳунарпешаи шоистаи Тоҷикистон.

Саидмаҳмуд Саидумаров (1921-1990), 105-солагии зодрӯзи доктори илми тиб, профессор.

Гулҷеҳра Содикова (1941), 85-солагии зодрӯзи сароянда, Ҳофизаи халқии Тоҷикистон, Ҳунарпешаи шоистаи ҷумҳурӣ, дорандаи Ҷоизаи давлатии ба номи Рӯдакӣ.

1 НОЯБР

Сайфулло Гӣёев (1956), 70-солагии зодрӯзи генерал-майор.

Марат Мансуров (1946), 80-солагии зодрӯзи доктори илми химия, профессор.

Рустам Рамазонӣ (1966), 60-солагии шарқшинос, муҳаққиқи забони яғнобӣ.

Мақсуд Мачидзода (1951), 75-солагии зодрӯзи журналист.

Шеравӣё Мирзоавлиёев (1951), 75-солагии зодрӯзи генерал-майор.

Додҷон Раҳимов (1946), 80-солагии зодрӯзи меъмор.

2 НОЯБР

Алибек Ниятбеков (1946), 80-солагии зодрӯзи доктори илми биологӣ.

Юсуф Ҷалилов (1956), 70-солагии зодрӯзи журналист.

3 НОЯБР

Леонид Ҳушвақтов (1951), 75-солагии зодрӯзи рассом.

Мутеъ Ҳалимов (1901-1981), 125-солагии зодрӯзи пахтакор, Қаҳрамони меҳнати Сотсиалистӣ.

4 НОЯБР

Қурбон Ёров (1911-1981), 115-солагии зодрӯзи агроном, Қаҳрамони меҳнати Сотсиалистӣ.

Дмитрий Мансуров (1911-1982), 115-солагии зодрӯзи генерал-майор.

Аз идора

Шахсиятҳои таърихӣ, олимони варзида, ходимони давлативу ҷамъиятӣ мавлуд доранд?

ПЕШОПЕШ МОРО
ОГОҶ КУНЕД!

Тел: 221-00-84

ТЕЛЕФОНИ ШУЪБАИ ЭЪЛОН:

(+992) **93 111 08 87**ЭЪТИБОР
НАДОРАД

➔ Аттестати синфи 9 Т-АТА №1705381 ба номи Абдурахимов Сунатулло Чамшедович, ки соли 2024 аз чониби МТМУ №54, ноҳияи Сино дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Дафтарчаи имтиҳонот ба номи Одиназода Савлатшоҳи Маҳадмурод, ки соли 2024 аз чониби Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш.Шоҳтемур дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Дипломи ДТК №0323186, рақами қайд №17 ба номи Маматалиева Моҳира Отахоновна, ки соли 2025 аз чониби Коллеҷи тиббии н. Рӯдакӣ дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Дипломи А №809163, ба номи Арабов Шамсулло Маҳмадуллоевӣ, ки санаи 12.09.1981 аз чониби Омӯзишгоҳи касбӣ техникии №58 ш. Душанбе дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Дипломи ДМБ №0187031, рақами қайд №31672 ба номи Мираззода Муборак Хисрав, ки соли 2021 аз чониби ДБЗХ ба номи С.Улуғзода дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Шиносномаи А00714432 ба номи Шокирова Исмигуль Абдурасуловна, ки санаи 14.12.2016 аз чониби ШШМ ШВҚД-1 н. Сино дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Шиносномаи хориҷии шаҳрванди Россия 75 6963758 ба номи Бахталиев Амир Хурсандович, ки санаи 15.02.2018 аз чониби МВД 77920 дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Шартномаи хариду фурӯши манзили истиқоматӣ таҳти феҳристи №1-701, аз санаи 08.05.2025 ба номи Нуриддинов Мирзораҳим Каримович, бо суроғи н. Варзоб, ҷамоати деҳоти Чорбоғ, мавзеи Обқул, ки дар нотариуси давлатии идораи нотариалии давлатии н. Варзоб ба расмӣ дароварда шудааст, аз сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Шаҳодатномаи хоҷагии деҳқонии "Қӯра Саркор" ба номи Раҳмонова Зулпиной, РЯМ 0730016522, РМА 075300283, бинобар сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Шиносномаи техникий ҳавлидорӣ ба номи Пошокулов Сирочиддин, бо суроғи н. Рӯдакӣ, ҷамоати Чоргултеппа, деҳаи Шӯрчашма, аз сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Шартномаи ҳамкорӣ 85/26 байни ЧДММ "Соҳтмони Осие Марказӣ" ва Мухторов Мансур Рузадорович, бо суроғи ш. Душанбе, н. Сино, к. Н.Махсум 75,77,77/1, блоки Б-1, ошонаи 23, 91.22 м.м., аз санаи 02.03.2026, аз сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Шиносномаи техникий ва шартномаи хариду фурӯши квартира таҳти феҳристи №8Ш-537 аз санаи 04.02.2013, ба номи Ятимова Фирузамо Рустамовна, бо суроғи ш. Душанбе, н. Сино, 3 гузаргоҳи Ғафуров хонаи 7, кв. 12, ки дар нотариуси калони давлатии идораи давлатии ноҳияи Сино ба расмӣ дароварда шудааст, аз сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Дафтари ҳавлидорӣ ба номи Ҳафиззода Ҷӯрмаҳон Шариф, бо суроғи ш. Душанбе, н. Фирдавсӣ, к. Фирдавсӣ, хонаи 83, хучраи 64, аз сабаби гум шуданаш бе эътибор доништа шавад.

➔ Шиносномаи техникий хонаи истиқоматӣ, воқеъ дар ш. Душанбе, н. И.Сомонӣ, кӯчаи Бухоро 2, хучраи 15, ошонаи 10, блоки А ва хучраи 117, ошонаи 4, блоки Б, ба номи ҶСК "Мостдорзнак", аз сабаби гум шуданашон бе эътибор доништа шавад.

➔ Шиносномаи техникий маркази тичоратӣ воқеъ дар ш. Душанбе, н. И.Сомонӣ, к. Бухоро 2, ошонаи 1, мағоза дар ҳаҷми 76 м.м., ва дар ошонаи 2 мағоза дар ҳаҷми 110.5 м.м., ба номи ҶСК "Мостдорзнак", аз сабаби гум шуданашон бе эътибор доништа шавад.

➔ Шаҳодатнома дар бораи бақайдгирии давлатӣ №54814 аз санаи 06.07.2021, ки аз тарафи ҚДФ "Бақайдгирии молу мулкӣ ғайриманқул" дар ш. Душанбе ва шиносномаи техникий таҳти феҳристи №3150, аз санаи 31.08.2021, ба номи Қурбонова Бунавша Шовалиевна, бо суроғи ш. Душанбе, н. Фирдавсӣ, к. Фирдавсӣ, хонаи 107, ҳ. 11, аз сабаби гум шуданашон бе эътибор доништа шавад.

➔ Шиносномаи техникий инвентарӣ №10341 ба номи Нуриддинов Мирзораҳим Каримович, бо суроғи н. Варзоб, деҳоти Чорбоғ, мавзеи Обқул, санаи 15.05.2025, аз сабаби гум шуданашон бе эътибор доништа шавад.

➔ Шаҳодатнома дар бораи бақайдгирии давлатӣ №7276, аз санаи 09.06.2025, ба номи Нуриддинов Мирзораҳим Каримович, бо суроғи н. Варзоб, деҳоти Чорбоғ, к.мавзеи Обқул, аз сабаби гум шуданашон бе эътибор доништа шавад.

➔ Шиносномаи техникий, рақами қайд №28278 ба номи Саидов Амриддин Худойбердиевич, бо суроғи н. Рӯдакӣ, ҷам. Чоряккорон, деҳаи Зафар, соли 2014, аз сабаби гум шуданашон бе эътибор доништа шавад.

➔ Шаҳодатнома дар бораи қонунигардонии дороиҳо №0095944 аз санаи 22.05.2025, ба номи Нуриддинов Мирзораҳим Каримович, РМА: 605018234, н. Варзоб, ҷамоати деҳоти Чорбоғ, мавзеи Обқул, ки аз чониби Мақомоти Иҷроияи Ҳокимияти давлатии н. Варзоб дода шудааст, аз сабаби гум шуданашон бе эътибор доништа шавад.

➔ Шаҳодатномаи соҳибкори инфиродӣ ба номи Саидов Муродбек Сунатуллоевич, РЯМ 0331483671, ки аз чониби нозироти андоз дар ноҳияи Фирдавсӣ санаи 17.11.2023 таҳти рақами 0586746 дода шудааст, аз эътибор соқит доништа шавад.

БАРҲАМ
МЕХҶҶРАД

АЁ ДЕҲҚОН БА ЭЪҶОЗИ ТУ АҲСАН

Китоби марди деҳқон буда саҳро,
Ҳама он водихою пушта, паҳно.

Қаламҷӯби каланд дар
дасти деҳқон.
Бубин обилаҳоро карда пайдо.

Сари воти заминҳо хома ронад,
Зи субҳи солеҳон то шомӣ ялдо.

Каланд он вожаҳоро карда гулчин,
Нависад шери навро бо таманно.

Арақ мерезад аз рухсараҳояш.
Ба руи хоку ҳар қатра мучалло.

Варақгардони карда шоҳкитобааш.
Ба танзим оварад он вожаҳоро.

Пайи сарсабзии дони умедаш.
Ба авҷе мекунад созандагиҳо.

Замин дар саҳфаи девони деҳқон.
Ба анво будаасту муждабахиш.

Ҷу мебинад ки гандум хушаҳо баст.
Ба шодӣ сар барорад то Сурайё.

Ба сони пахтаи бишқуфта бошад,
Ҳамон шеғри сафеди ӯ ба савғо.

Зи мо шоиртаре будстӣ алҳақ,
Шуди ҷо дар дилу дар дидаи мо.

Беҳин меҳанпарастии заҳматин.
Хуроки моддиаш бо мағӣи хоно.

Ба он ҷӯи ҷабинаш медиҳад об,
Ҳама он киштаҳоя дону анво.

Бувад ҳар ҷӯяаш чун мисраи шеғр.
Дарозу кутаҳиҳояш дилоро.

Китоби ӯ замини босаховат.
Ки меғӯяд суҳан аз он қадамҷо.

Ба дунёи суҳан овозабар шуд.
Нуғӯзи он каланду шеғри воло.

Ҳама он меваҳои дасти деҳқон.
Мадору қудрате дода ба дилҳо.

Аё деҳқон ба эҷоди ту аҳсан.
Ки эҷозат ба шуҳрат гашта моно.

Ҳама он мардуми дунёи озод,
Ба он меҳри ту гуяд офаринҳо.

Замини сабзу кишту ҳосилаш гуфт.
Ки деҳқон беҳтарин шоир ба дунё.

Сари сабзи суҳанро сила карда,
Варо бар ҷашни
Меҳргон кардам ово!

Бобоҷони Нурзод, н. Айнӣ

бу анҷом, оҳанпора, қоғазпора, танга, нишон, ҳайкалча, мошинаи дарздӯзӣ ва либосшӯй, қолин, кондитсионерҳо, курпача ва пахта меҳарам. Тел. 919-29-00-07, 003-777-001, 300-03-19-33

МЕФУРҶАМ

➔ Пианинои нави олмониро мефурӯшам (Zimmermann ва Petrof). Тел. 915-99-33-30

УСТОИ ХОНА

➔ Устои таъмири аврупоии хона, таъмири пурра ва қисман, сохтмончӣ. Тел. 873-44-44-29

➔ Устои таъмири аврупоӣ, таъмири пурраи хона, корҳои алоҳидаи таъмири, сохтмончӣ. Тел. 989-35-80-80

➔ Таъмири пурраи хона ва қисман. Тел. 404-61-09-09

ЧУДО

ЧОР НИШОНИ ПАҲЛАВОНОНИ ТОҶИК АЗ НОҶИ SHARIF DUSHANBE GRAND PRIX JUNIORS 2026

Дар шаҳри Душанбе мусобиқаи байналмилалӣ ҷудо миёни ҷавонон Hoji Sharif Dushanbe Grand Prix Juniors 2026 ба анҷом расид. Ин мусобиқа бо ташаббуси Федератсияи байналмилалӣ ҷудо бори аввал баргузор шуда, Душанбе мизбони нахустин даври он интихоб шуд.

Дар мусобиқа 227 ҷудокор аз 19 кишвари ҷаҳон иштирок карданд. Тоҷикистонро 41 варзишгар (28 писар ва 13 духтар) намояндагӣ карда, ба гирифтани чор нишон ноил шуданд. Шокир Ғаюбов (-60 кг) бар намояндаи Беларус

Хрюхори Зурначан ғолиб омада, соҳиби нишони биринҷӣ гардид. Зикриоллох Шарипов

(-81 кг) бар Кюдюрбай Мурзатай аз Қазоқистон зафар ёфта, нишони биринҷии дигарро ба

даст овард.

Мадина Курбонзода (-52 кг) дар набарди ниҳой аз намояндаи Русия Валерия Козлова мағлуб шуда, соҳиби нишони нукра гардид. Ворис Назаров (-73 кг) бо мағлуб кардани Коловердов Павел аз Русия дар зӯрзмонии ниҳой соҳиби нишони тило шуд. Аз ҳисоби нишонҳо Тоҷикистон бо 4 нишон (1 тило, 1 нукра ва 2 биринҷӣ) мақоми сеюмро ишғол кард. Русия бо 19 нишон (8 тило, 3 нукра ва 8 биринҷӣ) дар садри ҷадвал мавқеъи гирифт. Қазоқистон бо 5 нишон (2 тило, 3 биринҷӣ) дар зинаи дуюм ҷой гирифт.

РЕЗААХБОР

Хафт ҷудокори маъруфи тоҷик, ки ба хотири вайрон кардани интизом аз мусобиқаҳо дур карда шуда буданд, пас аз анҷоми муҳлати ҷазояшон 4-уми ноябр, метавонанд ба тамринҳои дастай баргарданд. Ин варзишгарон Соҳмон Маҳмадбеков, Темур Раҳимов, Обид Чебов, Абдуллоҳи Ориф, Умедҷон Раҷабов, Виктор Киселёва ва Александра Кан ҳастанд.

Бозихои Параолимп-2026 дар Чопон ба анҷом расид. Чин бо ба даст овардани 435 нишон дар мақоми аввал қарор гирифт. Тоҷикистон бо касби як нишони нукра дар ҷадвали умумӣ зинаи 28-ум-ро ишғол кард. Нишони нукраи аввалини Тоҷикистонро дар ин мусобиқа ҷудокор Шохрух Назаров ба даст овард.

30-юми октябр дар шаҳри Душанбе мусобиқаи бузурги муҳорибаҳои омеҳа АСА 209 баргузор мешавад. Рақобати асосии мусобиқа миёни намояндаи Тоҷикистон Фаридун Одилов ва варзишгари Русия Артём Фролов аст. Дар маҷмӯъ, барномаи мусобиқа аз 17 муҳориба иборат аст.

Дастаи мунтахаби наврасони футболбози Тоҷикистон дар Озарбойҷон дар Чемпионати ҷаҳон-2026 миёни дастаҳои мунтахаби наврасони то 15-сола ва фестивали FIFA бар ҳамсолони худ аз Барбадос бо ҳисоби бузурги 7:0, бар тими Қувайт бо ҳисоби 3:0 пирӯз шуда, аз дастаҳои мунтахаби Конго (2:3) ва Испания (1:6) мағлуб гардид.

FIFA раддабандии нави ҷаҳонии дастаҳои мунтахаби занонаро нашр кард. Дар ин раддабандӣ, ки 198 дастаи миллиро дар бар мегирад, дастаи Тоҷикистон дар зинаи 159-ум қарор дорад. Дар байни кишварҳои Осиёи Марказӣ, Тоҷикистон дар ҷои панҷум аст. Ўзбекистон дар минтақа пешсаф буда, дар сатҳи ҷаҳонӣ 51-ум аст. Қазоқистон 99-ум, Қирғизистон 139-ум, Туркманистон 142-юм ҳастанд.

ЧОМИ ДАЪВАТ

«ИСТИҚЛОЛ» ВА «РЕГАР-ТАДАЗ» АЗ ИДОМАИ МУСОБИҚА МАҲРУМ ШУДАНД

«Истиқлол»-и Душанбе ва «Регар-ТадАЗ»-и Турсунзода, ду дастаи Тоҷикистон, ки дар Лигаи даъвати Конфедератсияи футболи Осиё бозӣ карданд, ноком ва аз идомаи мусобиқа маҳрум шуданд.

«Истиқлол» дар як гурӯҳ бо дастаҳои «Наҷмех» (Лубнон), «Ал-Арабӣ» (Қувайт) ва «Ҳомс Ал-Фидо»-и Сурия бозӣ кард. Дар бозии якум шогирдони Левченко аз дастаи лубнонӣ бо ҳисоби 0:1 шикаст хӯрданд. Дар бозии дуюм «Истиқлол» дастаи

«Ал-Арабӣ»-ро бо ҳисоби 2:0 мағлуб кард ва дар бозии сеюм аз дастаи «Ҳомс Ал-Фи-

до» ноком шуд.

«Регар-ТадАЗ»-и Турсунзода дар як гурӯҳ бо

дастаҳои «Гоа» (Ҳинустон), «Ал-Қадисия» (Қувайт) ва «Фортис» (Бангладеш) дар Қувайт бозӣ кард. Ин даста дар нахустин бозии худ дар марҳилаи гурӯҳӣ бар тими «Гоа»-и Ҳиндустон бо ҳисоби 2:1 пирӯз шуд. Дар даври дуюм турсунзодагиро бо ҳисоби 0:1 аз «Ал-Қадисия» шикаст хӯрданд ва дар даври охир аз «Фортис» (1:3) ноком шуданд.

Бо ҳамин дастаҳои Тоҷикистон ширкати худро дар ин мавсим дар мусобикоти Осиё ба охир расонданд.

ФУТБОЛ

ҲАЙАТИ ВАСЕИ ДАСТАИ МУНТАХАБИ ТОҶИКИСТОН ДАР МУСОБИҚАИ KING'S CUP 2026

Ситоди мураббӣи дастаи мунтахаби футболи Тоҷикистон таҳти роҳбарии Игор Ангеловский ҳаёти васеи дастаро барои иштирок дар мавсими 52-юми мусобиқаи байналмилалӣ King's Cup 2026 эълон кард. Мусобиқа аз 14 то 19 ноябр дар шаҳри Сисакети Таиланд баргузор мешавад.

Ба рӯйхати васеи мунтахаби Тоҷикистон 37 футболбоз шомил шудаанд, ки аз ин шумора 4 дарвозабон, 13 ҳимоятгар, 13 нимҳимоятгар ва 7 ҳамлагар

ҳастанд. Аз миёни онҳо барои иштирок дар мусобиқа 24 футболбоз ба ҳаёти ниҳонии даста шомил мешаванд. Дар рақо-

бати нимниҳонии мусобиқаи «King's Cup 2026» дастаи мунтахаби Тоҷикистон бо тими миллии Уммон, ки дар рад-

дабандии феълӣи FIFA мақоми 81-умро ишғол мекунад, волеҳурад. Дар бозии дигари нимниҳонӣ дастаҳои мунтахаби Таиланд ва Бруней бо ҳам рӯ ба рӯ мешаванд. Бозихои нимниҳонӣ рӯзи 14-уми ноябр дар Варзишгоҳи музофотии Сисакет баргузор хоҳанд шуд.

Ғолибони воҳуриҳои нимниҳонӣ ба бозии ниҳонӣ роҳ ёфта, дастаҳои мағлубшуда барои ба даст овардани ҷойи сеюм мубориза мебаранд. Бозихои ҳалқунандаи мусобиқаи «King's Cup 2026» рӯзи 17-уми ноябр баргузор хоҳанд шуд.

UFC

АВВАЛИН ШИКАСТИ «УҚОБИ ТОҶИҚ» НУРУЛЛО АЛИЕВ

Дар ҷарабини UFC 333 дар Абу Забӣ размикори тоҷик дар вазни сабук Нурулло Алиев аз варзишгари ботачрибаи амрикоӣ Грант Доусон бо қарори яқдиллонаи доварон шикаст хӯрд.

Ин рақобат рӯзи 24-уми октябр дар «Etihad Arena» баргузор гардид ва то анҷоми ҳар се даври идома ёфт. Ҳар се довар натиҷаи муборизаро бо ҳисоби

29:27 ба нафъи Доусон баҳогузорӣ карданд. Барои Нурулло Алиев 25-сола (12-1, дар UFC 4-1), ин шикаст нахустин бохт пас аз силсилаи 12 ғалабаи пайдарпай дар фаъолияти касбиаш ба шумор меравад. Аз ин набард Алиев 32 500 доллар ба даст овард. Доусон омори худро ба 25-3-1 расонида, дуюмин ғалабаи пайдарпайи худ ва 233 500 доллар ба даст овард. Ҳоло ӯ дар UFC омори 13-2-1 дорад.

ДУРҶИ АНЪАНАШУДА

Устод Салимшо ба Хоруғ омада, ҳамроҳ бо устод Ширин Бунёд ва нависанда Начмиддин Шохинбод ба ошхона мераванд. Нисфирӯзӣ ошхона серодам будаасту пешхизмат ҳеҷ не ки ҳӯрокҳои фармударо биёрад. Бо ишораи Ширин Бунёд пешхизмат омада узр мепурсад, ки мизоч хеле зиёд асту боз ками дигар таҳаммул кунанд. Начмиддин Шохинбоди ҳачвнигор ба устод Салимшо ишора карда, ба пешхизмат меғӯяд:

- Шумо медонед имрӯз меҳмони ошхонаи шумо кист?

Устод Салимшо бо табассум сӯи пешхизмат нигоҳе карда меғӯяд:

- Мушфикиро нашинохтед?

Пешхизмати сода шояд Мушфикиро ба ёд оаврда бошад ва ё гумон кардааст, ки дар ҳақиқат ҳамин шахс Мушфики аст, бо овози баланд сӯи ошпазҳо нидо мекунад:

- Тезтар бичунбед, шарм доштам, ана дар он миз худӣ Мушфики як соат боз интизор!

Баъди чанде ҳӯрокҳои фармудаи адибонро меоранд. Дертар сарошпази ошхона бо табаки кабоб омад. Начмиддину устод Ширин Бунёд мизочи доимӣ буданд ва ошпаз ба мизочи нав, “мухтарам Мушфики рӯ оварда, сад узр гӯён чанд бор бахшиш пурсида, аз паси кор шуд. Устод Салимшо меғӯяд:

- Зинда бод Мушфики! Вале чунин кабоби хушлаззатро ба шароб хӯрдан гуноҳ аст! Начмиддин ба сӯи шаробфурӯши ошхона ишора мекунад.

Ин шӯҳии устод анъана шуд ва дар чанд маврид барои адибон боиси ҳалли масъала гардид. Аз ҷумла, банда тақрибан понздаҳ сол пеш, вақте ки дар постгоҳи низомии роҳи Бадахшон аскари мактабнахондае муковаи шаҳодатномаи адибиамро базӯр бо ҳарфу хичо меҳонд, ман шӯҳикунону чиддӣ гуфтам:

- Айб аст, агар Рӯдакиро нашиноси!

Наваскари даступоҳӯрда кучое шунида будам гӯён ба аскари дигари дар пеши шлагбаум истода нидо кард:

- Тезтар шлагбаумро кушо, акаи Рӯдаки омадааст!

ПАНҶ ҲАЗОР ГУФТАН ГИРЕД!

Шунидам, ки чанд чавоне чун шахсони обрӯманди ноҳияе назди Салимшо Ҳалимшо меоянду арз мекунанд:

- Устод, шунидем, ки таърихи ҳамаи маҳалҳои Тоҷикистонро аз шумо дида, касе бехтар намедонад. Олиме гуфтаст, ки маҳали мо сеҳазорсола аст. Мо меҳостем, ягон далели аниқи таърихӣ дастрас кунему ин ҷашнро бо тантана таҷлил намоем. Шумо чӣ меғӯед?

- Ин гапи андак мундак нест. Дар ҷое нишаста, онро баррасӣ карданамон даркор, - посух медиҳад устод.

Чавонони рамузфаҳм устодро ба тарабхонаи хеле бошукӯҳ даъват менамоянду чанд табаки кабобу буталҳои арақ май рӯи миз саф меороянд. Чанд табаку чанд шиша ҳолӣ мешавад, соат дуи шаб ҳам мегузарад. Устод шеър меҳонаду ривоятхоеро қисса мекунад. Яке аз чавонон ҳоболуд ба устод мурочиат мекунад:

- Устодҷон, ними шаб ҳам гузашт, кай сари матлаб меоем?

- Қадом матлаб, - мепурсад Салимшои масту ҳоболуд?

- Масъалаи таърихи ноҳияамонро пурсида будем - ку?

- Ҳа, ҳа ба ёдам омад. Шумо чандсола гуфта будед, ноҳияатонро?

- Мо се ҳазор шунида будем.

- Ҳа, ҳеҷ гап набудааст ку! Бемалол панҷ ҳазор гуфтан гиред! Устод бо ин хитоби худ сар рӯи миз монда, хур- хуркунон хуррок мекашад.

Бурибеки ХУДОБАХШ

НУСХАБАРДОРӢ

Хушдоман аз келин мепурсад:
- Барои чӣ набераам ба писари ман монанд нест?

Келин меғӯяд:

- Хола мебахшед, ман асбоби нусхабардорӣ надорам.

Табассум

Рӯзи 1-уми сентябр модар ба писараш меғӯяд:

- Кани бачачон як табассум кун, аксатро гирам.

Писарак бо димоғи сӯхта меғӯяд:

- Ман аз моҳи сентябр то моҳи май дигар табассум намекунам.

ДУЗДӢ

Посбони корхона писарбачаеро хангоми себдудӣ дастгир карда, таҳдид мекунад:

- Ман ба ту себдудиро нишон медиҳам!

Писарак меғӯяд:

- Амакҷон нишон диҳед, аллакай бори сеюм аст, ки ба даст меафтам.

ТУҲФА

Чарроҳи чавонро баъди ду маротиба чарроҳии бебарор карда наш мудирӣ шубҳа даъват карда мепурсад:

- Гӯш кун, Аброров, ту дипломо харидаӣ чӣ?

Чарроҳ дар ҷавоб меғӯяд:

- Хафа мекунад, духтур, барои чӣ дипломо меҳаридаам? Онро ба ман дар зодрузам тухфа карданд!

ТАНБЕҲ

Рохбар аз зердашташ мепурсад:

- Акрамов, чаро шумо бо чунин афту башара ба ҷои кор омадед? Ба фикрам рӯзҳои истироҳат нӯшидед.

Акрамов дар ҷавоб:

- Бале, нӯшидам, агар шумо маоши дуруст медодед, ман боз хӯрок ҳам меҳӯрдм.

ПОЛКОВНИК

Марде ба як ташкилот ба кор медарояд. Як маротиба ба кор дер мекунад, ду маротиба дер мекунад, сардор ӯро наздаш даъват карда мепурсад:

- Ту дар армия хизмат кардаӣ?

Корманд меғӯяд:

- Бале, хизмат кардаам.

Рохбар мепурсад?

- Ба сафбандии пагоҳи рӯзи дер мекардаӣ?

Корманд дар ҷавоб:

- Ҳа, дер мекардам.

Рохбар боз мепурсад:

- Старшина вақти дер карданат ба ту чӣ меғӯфт?

Корманд меғӯяд:

- Старшина ба ман салом дода меғӯфт: Субҳ ба хайр, рафик полковник!

МАКТАБ

Зане аз дугонааш мепурсад:

- Гулнора, ту барои писарат китобу дафтар харидӣ?

Гулнора меғӯяд:

- Дугонаҷон, барои талабаи синфи 9 хароҷот хеле кам мешунадааст.

Зан хайрон шуда мепурсад:

- Чӣ хел кам?

Гулнора меғӯяд:

- Писарам гуфт, ки барои мактаб ҳама чизӣ даркориро до-рад-ними қалам ва ду дафтар аз соли гузашта боқӣ мондааст, ручкаро бошад, писарам меғӯяд, ки аз фарши синфхона ҳам меёбад....

ШИНО

Зане аз қафои мусофирбар да-вида, пешпо меҳӯраду ба даруни кулмаки об меафтад. Ин замон марде аз наздаш гузашта истода мепурсад:

- Гумон мекуни, ки бо шино кардан зудтар мерасӣ?

Таҳияи Н. РАҶАБОВА

Сканворд

